

1.neděle postní, C, Kodet

První neděle postní nám předkládá událost Ježíšova pokušení na poušti.

Ježíšův zápas se zlem byl opravdu skutečný,

protože vzal na sebe lidské tělo, jako máme my, hříšní lidé.

Ježíšovo tělo zakoušelo hlad, slabost, únavu.

Ježíš v lidském těle bojuje za nás a o nás.

Svým zápasem ukazuje cestu, jak máme čelit pokušiteli

a nenechat se odvést od té cesty, kterou pro nás připravil Bůh.

Ježíš do pouště vstupuje plný Ducha svatého.

Duch ho do pouště uvádí, a tam ho vede.

To je důležitá zmínka pro nás,

kteří jsme zvyklí si věci rozhodovat sami a podle svých představ.

Je důležité se nechat Duchem Božím vést.

Apoštol Pavel v 8. kapitole listu Římanům napsal:

„Všichni, kdo se nechají vést Duchem Božím, jsou Boží synové.“

Ve dvou z těch tří pokušení začíná ďábel větou: „Jsi-li Syn Boží“.

Ježíš byl pokoušen především v oblasti identity Božího Syna,

ve způsobu, jak toto synovství žil v tomto světě.

Odmítl žít Boží synovství ve svůj prospěch a podle sebe.

Žil vždycky jako ten, kdo byl zcela závislý na Otci.

Neříkal slova svá, ale slova Otcova.

Neplnil vůli svou, ale vůli Otcovu.

I když jako Syn by mohl říkat svá slova, a mohl konat vůli svou.

Ale On si chtěl nechat všechno od Boha darovat,

protože pro nás je to jediná cesta záchrany.

Zatímco Ježíš, když by se rozhodoval podle sebe,

a říkal svoje slova, by nekonal nic zlého;

my, když se rozhodujeme podle sebe,

jednáme pod vlivem svého neočištěného srdce.

Říkáme slova, která nejsou slova Boží, a jednáme hříšným způsobem.

Proto je tak důležité pochopit, že to Boží synovství, jak ho žil Ježíš,

je pro nás důležitou cestou: žít jako ti, kteří si nechají Bohem všechno dát.

Nenutit Boha, aby dělal to, co chceme my.

**Ježíš se zříká veškeré lidské touhy vlastnit.
A v těch 3 pokušeních se to týká
vlastnění věci, vlastnění lidí a vlastnění Boha.
Tím odmítá modly majetku, slávy a moci,
které jsou tak lákavé a mocné v tomto světě.**

Ježíšova síla, kterou vítězí nad pokušitelem, je moc psaného Božího slova.

Poslušností Božímu slovu i my můžeme zakusit,
že pravým zdrojem života nejsou věci stvořené,
není to chléb, byť ho dává Bůh.

Ale pravým zdrojem života, je Bůh sám ve své lásce.
Pravým chlebem, je poslušnost Bohu
a důvěra v jeho dobrotu a lásku, že se postará.

**V dalším pokušení Ježíš odmítne získat království,
které mu satan nabízí, jinou cestou, než cestou utrpení.**

Ale Ježíš ví, že Otcovo rozhodnutí je jiné.

Že cesta záchrany vede přes přijetí naší slabosti, hříchu, kletby,
za které On zaplatí svým utrpením a svou smrtí.

Kristus získává Boží království cestou kříže.

Tím vše vrátil Otcovi, a vrátil Otcovi také nás.

Všechna pokušení modlářství a jakéhokoliv vlastnění,
je možné překonat jen tím, že se budeme klanět pouze Bohu,
že na prvním místě budeme mít pouze Boha, a ne člověka, nebo věci stvořené.

Posledním pokušením Ježíš odmítl převrátit vztah mezi Bohem a člověkem.

Člověk má poslouchat Boha.

Někdy i věřící člověk se snaží s Bohem manipulovat,

(nutit ho, aby Bůh dělal to, co chci já.

*Nutí Ho, aby On byl tím, který zhmotní, požehná a promění,
to co konám já, místo toho, abych já konal jeho vůli.)*

My nemáme nutit Boha, aby dělal to, co chceme my.

To je pokušení Boha. Boha je třeba poslouchat a ne pokoušet.

Jen tak zkusíme moc jeho lásky a skutečné svobody,
ve které se Bůh stará o své děti tak,

aby jim ani v tomto světě nechybělo nic,
co potřebují k životu a aby měli dost síly
a milost žít svůj život jako posláni podle Boží vůle,
v závislosti na Božím slovu.

1.neděle postní, A, Kodet

Úryvek tohoto dnešního evangelia o Ježíšových pokušeních začíná zmínkou o Duchu svatém. Ježíš přijal Ducha sv. při křtu. A ten ho vedl ne na nějaké privilegované noblesní místo, ale do pouště, na nehostinné místo, kde byl pokoušen od d'ábla, skutečně pokoušen kvůli nám a pro nás.

Byl pokoušen především v oblasti **své vnitřní identity SYNA BOŽÍHO**. Ježíš odmítl být Mesiášem podle lidských představ a očekávání, které satan dobře znal a pokouší ho těmi slovy: „Jsi-li Syn Boží“ Jenomže Pán se rozhodl Boží synovství žít v lidském těle podle Otcovy vůle, v slabosti lidského těla v plné závislosti na tom, co mu Otec daruje. Dábel nás pokouší, abychom vlastnili věci, vlastnili druhé, vlastnili Boha. Ale Ježíš jde jinou cestou, cestou nevlastnění, cestou důvěry v Otcovu dobrotu a lásku, od které si nechá všechno darovat. Tato cesta vyžaduje velikou důvěru, odevzdanost, pokoru a poslušnost - vlastnosti, které byly Kristu vlastní a my si je pracně učíme právě od Ježíše.

Vidíme, jak v těch konkrétních pokušeních, kterými ho d'ábel pokoušel, jak Ježíš nakonec dostal to, co d'ábel nabízel, ale jiným způsobem, v jiných okolnostech, v jiném duchu.

1.Místo, aby chtěl chléb pro sebe,
Otec mu dal chléb pro nespočetný zástup,
a nakonec se Ježíš sám stal chlebem pro každého, kdo o to stojí.

2.Ježíš nesestoupil z vrcholu chrámu ani nesestoupil z kříže,
když ho d'ábel pokoušel skrze ty, kteří se účastnili ukřižování,
ale nechal si darovat dar vzkříšení, nový život skrze smrt.

3.A místo nabízené moci bez utrpení a bez kříže,
přijal Ježíš cestu trpícího Služebníka.
A tak vlastně vstoupil do utrpení každého z nás
a dal mu zvláštní rozměr, rozměr proměny.

Jen ve spojení s Kristem, může mít každé naše utrpení smysl,

může být proměněno, dokonce může mít výkupnou hodnotu.
Ježíš svůj boj se satanem vybojoval.
A my jsme tomuto boji vystavováni každý den.
My můžeme také zvítězit, ale ne z vlastní síly,
ale jedině v Kristu, jeho moci a síle.
Nesmíme zapomenout, že Boží nepřítel je silnější než my.
My jsme silnější pouze v Kristu a v moci Ducha svatého.
Boží nepřítel působí na nás jako na Ježíše pouze zvenku pokušeními.
Ale bohužel protože nejsme čistí, působí i v nás.
A my můžeme zvítězit jenom tím,
když budeme ve svém srdci, ve své mysli, v citech, ve svém těle,
ve své práci, ve svém životě a všude,
stále více dávat prostor Ježíšovi a jeho Svatému Duchu,
že budeme žít tento důvěrný vztah s Kristem v poslušnosti Otci.
A pak bude to, co je v nás a my samotní stále více podobné Kristu.
A tím budeme vítězit nad všemi rafinovanými pokušeními zloducha,
který na nás denně útočí.

Modlitba křížové cesty

není jen příležitost, jak si uvědomit,
že náš život je plný temných a bolavých skutečností; to víme i bez ní.
Je to především jedinečný způsob,
jak vědomě propojit to těžké v našem životě s Kristem a s mocí jeho lásky,
jak si uvědomit a prožít, že na životní těžkosti nejsme sami.
Ježíš je s námi jinak než ostatní lidé.
Naši bližní jsou s námi jakoby „zvenčí“.
Snaží se nás pochopit, potěšit, podat nám pomocnou ruku.
Avšak Ježíš, který přebývá v našich srdcích, je s námi „zevnitř“.
To je úplně jiná úroveň a kvalita sdílení, lásky a pomoci.
Není s námi jako ten, kdo nás na chvíli navštíví a projeví svůj soucit,
nabídne pomoc, a pak se vrátí domů, ke svým starostem a ke své práci.
Ježíš s námi spojil svůj život naprosto a navždy:
my jsme v něm a on je v nás,
tedy všechno, co prožíváme, prožívá s námi.
Rozumí nám zevnitř.
Náš Pán prošel křížovou cestu před námi,

prošel utrpením ve všech možných podobách,
je nám i v našem trápení blízko a rozumí nám.

1.neděle postní, Kodet

Podstatou pokušení je, abychom přestali důvěřovat Bohu,
abychom brali svůj život do svých rukou,
se od Boha oddělili a ztratili jistotu jeho lásky a společenství s ním.

Ježíš s ďáblem nediskutuje.

Ježíš vždycky řekl jasné ano Otci a jasné ne ďáblu.

V nás bývá rozpolcenost mezi ano i ne.

Říkáme: možná, trochu, snad, někdy, zítra, potom.

Slovo potom je cesta k nikdy.

V očistci budeme plakat (pokud se tam dostaneme)

nad každou vynechanou křížovou cestou, adorací, modlitbou

a skutkem lásky, který jsme mohli udělat a neudělali.

Ďábel pokouší Ježíše dokonce slovy Písma svatého.

Když čteme Písmo svaté, nespolehejme nikdy na svůj rozum,

ale prosme o Ducha svatého.

Když totiž spoléháme na sebe, můžeme z Písma svatého vyčíst

dokonce i ospravedlnění svých vlastních špatných skutků.

Ježíš nedělá nikdy rozhodnutí sám ze sebe,

ale vždycky se nechává vést Duchem svatým.

Není možné nad ďáblem zvítězit vlastními silami.

Jedině mocí Kristova kříže.

Ďábel je inteligentnější a mocnější než my.

Je nejobdarovanější bytostí od Boha,

a přesto těchto darů zneužívá ke zlu.

Ježíš se postil ne proto, aby si něco dokázal,

ale proto, že nás miluje.

Postil se nejen, aby nám dal příklad,

ale proto, aby byl s námi ve všem těžkém.

1.neděle postní, Kodet

Je důležité uvědomit si, co bylo před tím, než Ježíš odešel na poušť.

Duch svatý vede Ježíše do pouště hned po křtu v Jordánu, kde Ježíš do vod Jordánu, a tím do Božího milosrdenství, ponořil se svým lidstvím i naše lidství a naše hříchy, a kde Otec představil svého milovaného Syna, a kde byl Ježíš naplněn Duchem svatým.

Stejně jako izraelský národ, když byl vysvobozen z egyptského otroctví, musel projít pouští, těžkými zkouškami a pokušeními, až do Zaslíbené země.

Ježíš, solidární s tím Adamem,

který pro svůj hřích musel opustit ráj,

dobrovolně vstupuje do pouště,

kde se setkává s námi se všemi, kteří bloudíme, daleko od Boha.

Přichází do pouště, aby mocí Božího slova, poslušností Božímu slovu, zachránil nás, kteří jsme neposlušní.

Boj s pokušeními není jednoduchý,

vyžaduje rozhodnutí člověka a poznání, že na to nestačíme sami.

Kdyby člověk se zlem nebojoval, zlo se ho zcela zmocní.

Pak mu dopřeje relativní klid, protože ho bude vlastnit.

Dokud je pro nás život zápasem s pokušeními,

je znamením, že nepatříme zlu.

Ale vítězství nad pokušeními je možné jen ve spojení s Kristem,

mocí Kristova ducha, skrze poslušnost a Boží slovo.

Po svém vítězném zápasu v poušti

nabízí nám Pán cestu k vítězství nad zlem.

Tou cestou je On sám. Časem milosti je čas prožitý s Ním a v Něm.

Cesta do Království je otevřena pro každého,

kdo se k Němu obrátí a uvěří v moc Jeho Lásky.

Ježíš je tím evangeliem, které zvěstuje.

Je tou dobrou zprávou o naší záchraně.

Že už nemusíme otročit zlu

a můžeme zakoušet svobodu Božích dětí, protože On zvítězil.

Už se nemusíme toulat pouští, protože v Jeho srdci je náš pokoj.

Cesta k definitivnímu spočinutí v Něm není snadná, ale nejsme na to sami.
A garantem vítězství nejsme my,
ale On, pokud mu důvěřujeme a milujeme Ho.

1. neděle postní

Francois Mauriac:

„Lidé se nemění – o této pravdě se už v mém věku nepochybuje;
často se však vracejí ke sklonům, s nimiž v průběhu života usilovně bojovali.
Což ovšem vůbec neznamená, že by se vždycky poddali tomu horšímu v nich samých:
Bůh je dobré pokušení, jemuž hodně lidí nakonec podlehnou.

Jsou lidé, kteří rozhodí své síť a vydrží se postit tak dlouho,
dokud nechytí nějakou kořist: trpělivost neřestí je nekonečná.

* * *

Bůh dává příkázání, ďábel o nich vede dialog (14. 01. 2018 Milan Glaser).

Uspořádávat rozjitřené emoce je hlavním účelem tzv. Duchovních cvičení,
vzešlých z náboženské zkušenosti zakladatele jezuitského řádu, tedy sv. Ignáce z Loyoly.

Předpokládá to ovšem rozeznat, v čem jsou náklonnosti či city neuspořádané
a zatoužit po jejich uspořádání, což rozhodně není samozřejmé.

Bůh dává příkázání, ďábel o nich vede dialog.
Dnešní věřící se, bohužel, nezřídka domnívá, že je tomu naopak,
že tím, kdo nabízí dialog, je Bůh,
zatímco existenci ďábla považuje za konspirační teorii.

Z prvních stránek Bible je vidět, že tomu tak není
a že nejprve oslovuje člověka Bůh, a to imperativem (příkázání),
zatímco ďábel tomu odporuje otázkou položenou člověku (dialog).

Třebaže však nabízí dialog,
ďábel nechce, aby byl člověk svobodný,
nýbrž usiluje o jeho zotročení.
Ďábel chce člověka o svobodu připravit.
Chce po něm, aby popřel Boží příkázání,
a svobodně tak sám sebe připravil o svobodu.
Ďábel přichází vždycky s nabídkou dialogu,
třebaže chce vždycky svobodu ukrást a zabít.

Bůh však dává příkázání, tedy dobře míněnou radu,
aby umožnil stvoření připojit se k Němu, zapojit se do Jeho plánu.

Ďábel nepřichází s ničím novým,
ale jenom parazituje na tom, co Bůh stvořil (opičí se po Bohu).
Chce se zmocnit stvoření,
protože aspiruje na Stvořitelovo božství, které však vysvětluje scestně.

Podstatou Boha je totiž láska,
kterou ďábel nechápe, protože nechce být milován,
čímž svoji stvořenou svobodu změnil na zlobu.

Bůh však jedná božsky a komunikuje božsky,
nemá zapotřebí obházet svobodu stvoření, aby uskutečnil svůj plán.

Naopak:

Bůh uskutečňuje svůj plán spolu se stvořením,
do jehož čela postavil člověka, který je svobodný,
a předkládá mu Svůj božský plán.

To ďábel nazývá Boží přikázání zákazem,
když svádí k dialogu člověka, aby jej přivedl ke zkáze.

Svůj záměr ďábel před člověkem skrývá,
zatímco Bůh svůj plán zjevuje.

Ďábel dokáže jen strojit úklady a konspirovat,
protože chce člověka donutit,
aby plnil jeho skrývaný záměr a vzepřel se Bohu.

Za tím účelem se v dialogu s člověkem posunuje
až k tvrzení, že člověk nezemře,
a tak protičeří Bohu, který dal v této věci člověku dobrou radu.

Ďábel chce, aby také člověk sám sebe po celou věčnost týral,
to je ona druhá smrt, o níž mluví Apokalypsa.
Bůh naopak zjevuje, že z lásky přijaté utrpení není prohra,
nybrž jediná cesta k definitivnímu vítězství.

Víra v Boha není předmětem dialogu.

1.neděle postní

**Dostojevský, Solovjov, Benedikt XVI., katechismus,
Lallemant, Kasián, Kempenský, Journet, Marmion, Wilde, Bernanos**

Nic a nikdy nebylo pro člověka nesnesitelnější
než svoboda jeho svědomí, víry a vůle.

A právě kvůli ochraně této lidské svobody
jednal Ježíš na poušti jako by lidstvo vůbec nemiloval.

Člověk hledá na zemi, komu se klanět, komu svěřit svědomí
a jakým způsobem se spojit v jednotné všesvětové babylonské společen-
ství. Bezbožníci se klanějí tomu, kdo jim dá chleba a hry;
milují ty, kdo jim dovolí hřešit
a nakonec se nechají zotročit tím,
kdo za ně rozhodne a vyřeší to, čeho se sami bojí.

Dostojevský, Bratři Karamazovi

Pokušení bývá jen pro lidi duchovní.

Člověk bezbožný k tomu, aby konal zlo nepotřebuje žádné pokušení,
protože zlo koná silou své narušené přirozenosti.

Duchovní člověk je přitahován hříchem jedině tehdy,
když se hřích představí jako něco bezhříšného
a zlo na sebe vezme podobu dobra.

Jsou tři druhy hříchů:

žádostivost (hřích těla),

samolibost (hřích rozumu)

a panovačnost (hřích vůle).

Na konci prvního pokušení se naše domnělá duchovní svoboda
jeví jen jako záminka pro skutečné otročení tělu.

Na konci druhého pokušení se naše domnělá moudrost
stává záminkou pýchy a ctižádnosti.

Třetí pokušení vede k tomu,

že se duchovní úsilí po slávě Boží a dobru bližních

jeví jako záminka pro mocichtivost a despotismus.

Solovjov, Duchovní základy života

Bůh nikoho nepokouší,

proto v modlitbě „Otčenáš“ by bylo lépe říkat:

„Nenechej nás podlehnout pokušení“.

Duch svatý nás vede k rozlišování mezi zkouškou,

aby se prokázala osvědčenost v ctnosti

a mezi pokušením, které vede ke hříchu a smrti.

Když Bůh dopustí zkoušku, dá také prostředky, jak z ní vyjít a jak ji snášet.

Je také třeba rozlišovat mezi pokušením a svolením k pokušení.

Rozlišování odhaluje prolhanost pokušení:

zdá se, že to, co se nabízí je dobré a žádoucí,

zatímco ve skutečnosti je jeho plodem smrt.

Bůh nechce nikoho nutit k dobru.

Pokušení je k něčemu užitečné.

Nikdo kromě Boha neví, co naše duše od Boha dostala.

Dokonce ani my si to neuvědomujeme.

Pokušení to však odhaluje, aby nás učilo poznávat se,

a tak na vlastní oči objevit svou ubohost,

a aby nás přimělo děkovat za všechno dobré, co nám pokušení odhalilo.

Katechismus katolické církve

Jádrem každého pokušení je **odsunutí Boha,**

který se vedle všeho toho, co se děje v našem životě vpřed,

jeví jako druhořadý, zbytečný a rušivý.

Pokušení nás nevyzývá přímo ke zlému.

Předstírá, že ukazuje k lepšímu.

Chléb je důležitý, svoboda je důležitější, nejdůležitější je nezrazené uctívání.

Tam, kde se tento řád nerespektuje, nevzniká spravedlnost,

tam není postaráno o trpícího člověka,

tam se ničí i sama oblast hmotných věcí.

Kde je Bůh brán jako druhotná příčina,
kterou lze opomíjet pro důležitější věci,
tam ztroskotávají právě tyto zdánlivě důležitější věci.

Benedikt XVI.

Písmo svaté odsuzuje tři formy hlouposti:

1. **pozemská** hmotná moudrost, která spočívá pouze ve chtivosti majetku
2. **živočišná** moudrost dychtící po tělesných rozkoších
3. **d'ábelská** moudrost, kterou je naplněn ten,
kdo se těší pouze ze své vznešenosti.

Lallemant, Spiritualita srdce, strana 120, třetí odstavec

Nestřídmost v jídle je trojího druhu:

první svádí nevyčkat doby jídla,

druhá se těší z nasycenosti a z obžerství,

třetí se raduje z vybranějších a chutnějších pokrmů.

Dlouhé posty následované sytostí těla přinášejí spíš dočasnou únavu než opravdovou čistotu.

Lepší je každodenní rozumná a uměřená strava než přerušované tvrdé a dlouhé posty.

Neuměrné hladovění dokáže nejenom narušit stálost myslí,

ale také odejmout při tělesném vyčerpání účinnost modlitbám.

Pokud se ukáže, že jsme v boji s tělem neobstáli,

nezasloužíme si bojovat v bitvách duchovních.

Po zásluze se nám s výčitkou řekne ústy apoštola:

„Nepotkalo vás jiné pokušení než lidské.“

Nevedeme přece boj proti tělu a krvi,

ale proti zlým duchům a mocnostem v ovzduší.

Kdo nedokáže zvládnout vášně zjevné a malé,

jak bude s pomocí rozlišování schopen porazit ty,

které lákají ve skrytu, když u toho nikdo není?

Jan Kasián, Zvyky cenobitů a léky na osm základních neřestí

Není nic velkého být zbožný a horlivý,
když člověk necítí žádnou těžkost.

Jestliže si však v době protivenství zachová trpělivost,
bude mít naději na zdokonalení.

Někteří se dovedou uchránit ve velkých pokušeních,

ale v každodenních malých často podléhají,
aby tím pokoření nespolehali ve velkých nikdy na sebe,
když jsou slabí i v tak malých.

Tomáš Kempenský, Následování Krista

**Zlý duch, který pokoušel Krista, byl nadán mimořádnou mocí,
ale i když byl jeho rozum skvělý, přesto nevěděl, že to byl Kristus.**

Tvor může vidět Boha jen v blaženém patření; ďábel je toho zbaven.

Stejně nemohl znát pouto,

keré v Ježíšovi utvořilo spojení božství s člověčenstvím.

Jistě zlý duch něco tušil, nijak nezapomněl na prokletí,

keré na něm leželo od té doby,

kdy Bůh položil věčné nepřátelství mezi něho a ženu,

kerá mu má rozdrtit hlavu, to znamená zničit jeho moc v duších.

Nemohl neznat zázraky, kerá se staly od Ježíšova narození.

Ale jeho vědění bylo nejisté.

Zlý duch chtěl tím, že pokoušel Krista, poznat nepochybně,

bylo-li by možné nad ním zvítězit,

neboť jistě ho považoval za mimořádnou bytost.

Když ho viděl vyčerpaného,

snažil se ho nechat upadnout do hříchu labužnictví.

Ne do hříchu velkého labužnictví tím, že by mu předkládal silná jídla.

Ďábel měl velmi vysoké mínění o tom, kerého napadl,

aby věřil, že by mohl podlehnout našeptávání tohoto druhu,

ale líčí Ježíši, sklíčenému hladem,

že je-li Syn Boží, má moc činit zázraky, aby se nasýtil.

Tímto chtěl přimět Krista, aby posunul hodinu jeho Otce,

aby učinil zázrak, jehož účel byl osobní.

„Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.“

Co odpovídá Pán Ježíš? Nechává poznat svou hodnost Syna Božího? Ne.

Vykonává zázrak nabízený ďáblem? Také ne.

Spokojuje se s odpovědí slovy Písma:

„Není člověk živ pouze chlebem,

ale každým Slovem vycházejícím z Božích úst.“

Kristus počká až mu Otec pošle pomoc, aby utišil svůj hlad.

Nepředbíhá okamžik určený Otcem, aby ukázal svou moc.

Když odešel ďábel, přišli věrní andělé,
aby posloužili Ježíši oním chlebem,
který očekával v hodině označené Prozřetelností jeho Otce.

bl.Columba Marmion

Svatý Ignác přirovnává ďáblovu taktiku a chování k ženě, k nepravému milenci a generálovi před bitvou.

Nepřítel se chová jako žena.

Jeho síly jsou slabé, rád by však dělal dojem silného.

Neboť jako je ženě vlastní, v hádce s nějakým mužem,
když se muž proti ní rázně postaví, pozbývat odvahu a dávat se na útěk;
a obráceně, když muž začne uhýbat a pozbývat odvahu,
stává se hněv a zuřivost ženy takřka bezmeznou;

právě tak si počíná nepřítel: ochabuje, ztrácí odvahu

a jeho pokušení ustávají, když se člověk, který se cvičí v duchovních
věcech, rázně postaví proti jeho pokušením a dělá pravý opak.

Když naopak ten, kdo se cvičí, začíná mít strach a při pokušeních
ztrácí odvahu, tak není na celém světě žádné tak zuřivé šelmy,
jakou je nepřítel lidské přirozenosti, satan.

Zlý duch se chová také jako nepravý milenec.

Přeje si zůstat ve skrytu a nebýt odhalen.

Neboť jako tento falešný člověk, který svádí dceru dobrého otce
nebo manželku dobrého manžela a přemlouvá ji ke zlému,
přeje si, aby jeho slova a přemlouvání zůstala utajena, a jemuž se nelíbí,
když dcera otci nebo manžela manželovi vyjeví jeho neupřímná slova
a špatný záměr, poněvadž snadno pochopí,
že započaté dílo nepřivede ke konci;

stejně tak si přeje nepřítel lidské přirozenosti, ďábel,

když našeptává své lsti a přemlouvání spravedlivé duši,
aby to bylo zachováno v tajnosti.

Odhalí-li to však svému zpovědníkovi nebo jiné duchovní osobě,
která zná ďáblovy klamy a zloby, velice ho to souží,
neboť je mu jasné, že svou započatou zlobu nemůže dokončit,
poněvadž jeho zřejmé podvody byly odhaleny.

Ďábel si také počíná jako nějaký velitel, aby dobil a vyloupil, co si přeje.

Neboť jako vůdce tábora zaujme postavení a zjistí síly a stav pevnosti

a napadne ji na nejslabším místě,
tak stejným způsobem obchází nepřítel lidské přirozenosti
a sleduje všechny naše ctnosti.
A kde nás najde nejslabšími, tam nás napadne.

Duchovní cvičení sv. Ignáce

Pokušení není účinkem prvního hříchu.

Mohou pocházet z pouhé krásy věcí, která je Božím darem,
a tedy jistým dobrem, je krásou, kterou můžeme milovat dobře nebo
špatně, dobře, jestliže respektujeme řád a špatně, jestliže řád porušujeme.

Pokušení nás mohou vyburcovat

proti nespravedlnostem a neštěstím, která nás tíží.

Pokušení mohou nabýt podoby úzkostí,

totiž oné nevysvětlitelné přitažlivosti, kterou na nás působí neznámo,

oné touhy překročit aspoň jednou hranici zakázané země,

prozkoumat nekonečnost propastí zla, abychom v opojení nebezpečím

a dobrodružstvím na okamžik zapomněli

na svá omezení a na svou nevléčitelnou ubohost.

Existují pokušení, která se stávají osudnými,

jakmile jsme jim jednou dovolili proniknout do nitra.

Vyvolají bouři vášní. Smetou z cesty příliš pozdní odpor svobodné vůle.

Existují tajemná pokušení, obzvláště hluboká a bolestná,

která Bůh vyhradil svým nejvěrnějším služebníkům,

u nichž touží radikálně očistit

jejich inteligenci vírou, paměť nadějí a vůli láskou.

Do toho, co naplnil Bůh, se nemá nic přidávat.

Je třeba nechat kapku po kapce téci žluč hořkosti.

Kdyby byl zastaven tok slz proroka Jeremiáše nebo Ezechiela,

přišli bychom o nejkrásnější místa Písma svatého.

Duch, který přináší bolest, je jediný, jenž dokáže i potěšit.

Tyto odlišné vody tečou z téhož pramene.

Později přijde den slávy:

„Při onom probuzení uzří Jeremiáš i David,

že to, co bylo Bohu a andělům předmětem radosti,

působilo jim smutek, který nenacházel útěchy.

Jsou na této zemi trápení, která musí zůstat bez útěchy.

Kristus je prozařuje, ale neutěšuje.

Journet, Zlo / Caussade, Odevzdanost do Boží prozřetelnosti

Každý malý výkon všedního dne povahu vytváří nebo přetváří.
Nikdo nemůže být zničen jinou než vlastní rukou.
Byť bylo hrozné, čeho se dopustil život proti mně,
to, co jsem sám proti sobě učinil, bylo ještě hroznější.
Nechal jsem se svést a ovládat trvalým kouzlem
bezduchého a smyslného blaha a rozkoše.
Na konci toho je ohybná hanba. Teď mi zbývá jen jedno, úplná pokora.
Pokora je to, co je ve mně nejmladší a nejlepší. Povstala ze mne
samotného.
Nebyla by mohla přijít dříve ani později. Přišla v pravý čas.
Oscar Wilde, De profundis

V dnešní době bývá pokládáno za hloupé a nemoderní
věřit v existenci d'ábla a jeho andělů a v jejich vliv na lidstvo.
K tomu lze říci, že d'ábel se vůbec neprosí,
abychom v něho věřili, poněvadž jeho záměry se mu spíše podaří,
je-li jeho existence a činnost popírána.
Právě tak i nočnímu zloději je zcela vhod, že lidé probuzení ze spánku
připisují šramot jím způsobený nějakému větru nebo zvířeti.
Lidé se většinou nedopouštějí hříchů na popud d'ábla.
V modlitbě „Anděle Boží“ říkáme: tělo, svět, d'ábla přemáhám,
tedy na prvním místě a nejčastěji tělo,
na druhém místě svět a teprve na třetím místě satana.
Když lidé páchají zlo není to ještě nic d'ábelského,
ale když to zlo prohlašují za dobro,
projev pokroku, kultury, osvícenosti a modernosti,
pak to je skutečně d'ábelské. D'ábel je jako pes přivázaný k řetězu.
Může štěkat, může pokoušet, ale nemůže nikoho kousnout, kdo sám
nechce.
Neškodí nucením, ale sváděním. Dominik Pecka, Světlo a život

Křesťan má přemáhat přirozenost, nikoli lámat.

Chce-li si někdo podrobit přirozenost násilím,
dosáhne jedině toho, že přestane být přirozeným.
Jenže Bůh nechce po svých dětech,
aby denně hrály před jeho Majestátem nějakou komedii, ale aby mu
sloužily.

Správný služebník je vždycky tam, kde má být, a neupozorňuje na sebe.

G. Bernanos, Dialogy karmelitek

1.neděle postní

Je jednoznačný rozdíl mezi tím,
jak odpovídá ďáblu člověk a jak odpovídá ďáblu Pán Ježíš.
Člověk se snaží diskutovat, uvést ďábla do pravdy, vysvětlovat.
Pán Ježíš odmítá návrhy zlého ducha, odmítá s ním i jen hovořit.

Jak působí zlý duch s pokušením?

1.navádění: první obraz pocházející z fantazie nebo z paměti.

Myšlenky si nemohu naplánovat, nemohu si vybrat,
na co budu myslet nebo co mě má napadnout. Zde není žádný hřích.

2.rozhovor: o tom jsme slyšeli v prvním čtení.

Nevšímáme-li si prvního ponoukání, odejde, jak přišlo.

Zde také není vina. Jen kolik času a vnitřní energie
ztratíme těmito nesmyslnými vnitřními rozhovory!

3.boj: po dlouhém vnitřním rozhovoru se myšlenka zahnízdí v srdci
a nedá se snadno vypudit. Jen s velkou námahou lze vyhrát boj:

„cítím, jak silně mě přitahuje hřích, a přece nechci souhlasit,
svobodně rozhoduji opak a jsem s to odolávat“.

4.souhlas: kdo prohrál boj, rozhodne se vykonat při první příležitosti to,
co mu vnuká špatná myšlenka, dá svůj souhlas ponoukání špatnosti.

Zde začíná hřích v pravém a vlastním smyslu.

I když se hřích navenek neuskuteční, zůstává v nitru.

„Hřích v myšlenkách“ ale není to, co jsme nazvali naváděním ke hříchu.

5. vášeň, zvyk: kdo podlehne, prohraje jednou, podruhé,
postupně oslabuje svou vůli, a vzniká stálá náklonnost ke zlu,
která se může stát tak silnou, že je velmi obtížné jí odporovat.

Vášeň, zvyk dělá z člověka otroka pití, hněvu, atd.

Je odtud cesta? Odpověď Jana Zlatoústého je: „Stačí chtít!“

Vůle není zcela potlačena, jako by spala, je třeba ji probudit.

Často je ovšem třeba k probuzení vůle drastických opatření
(odvykací kúry u drogově závislých).

Je však zapotřebí i mimořádné pomoci Boží milosti.

Ale nestačí jen odmítnout satana. Je třeba i vykročit na dobrou cestu:

„*Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit!*“.

Protože „*když je zlý duch vyhnán, potuluje se po pustinách,*

pak se však vrátí a když najde příbytek čistý a prázdný,

vezme sedm ještě horších duchů, než je sám

a konce toho člověka jsou pak horší než začátky“.

1.neděle postní

Pán Ježíš byl na poušti pokoušen od ďábla.

Ďábel samozřejmě pokoušel Krista, v Kristu jsi však byl pokoušen také ty.

Vždyť Kristus přijal tvé tělo, aby ti mohl dát svou spásu.

On na sebe vzal smrt, která patřila tobě, aby ti dal život;

vzal na sebe tvoje pokoření, aby ti mohl dát svou slávu.

Já mám v Kristu svou „pevnou věž“.

On se pro nás stal obranou věží proti nepříteli.

On je základním kamenem, na kterém je zbudována církev

Hledáš útočiště, aby tě nemohl zranit ďábel? Ukryj se ve věži!

Věž je před tebou. Vzpomeň si na Krista a vstoupíš do věže.

Jak si můžeš vzpomenout na Krista?

Budeš-li procházet nějakým utrpením, vzpomeň si,

že On jím prošel před tebou, a přemýšlej, proč je vytrpěl.

On zemřel, aby vstal. Doufej, že i ty dojdeš k cíli, k němuž tě předešel,

a vstoupíš do věže, aniž by ti nepřítel ublížil. *(sv. Augustin, Výklad žalmu 60)*

Obrat' se a navrat' se k bázni Boží:

postí se, modlí se, prolévej slzy, bez ustání vzývej...

Vrat' se, ó duše, s kajícíností k Pánu,

kteřý tě přivádí k sobě, neboť je dobrý...

Vyhledávej lásku k chudým,

protože má před Bohem větší cenu než přinesená oběť.

Odstraň změkčilost svého těla, a naopak uspokoj svou duši.

Očisti své poskvrny, abys poznala, jak sladký je Pán.

Pak tě naplní Jeho světlo a osvobodí tě od pokušení nepřítelů.

Vždyť Pán přislíbil, že přijme všechny, kdo se k Němu utíkají,

a prokáže jim své milosrdenství. Dávej dobrý pozor, má duše:

opuť světská shromáždění a přestaň se přejídat a opíjet,

abys nepřišla o to, co Pán slíbil dobrým a spravedlivým.

Tak bude tvůj příbytek zbudován z dobrých skutků

a tvá lucerna bude zářit na nebesích olejem tvého milosrdenství.

Přijmi Boží odpuštění a Jeho milosrdenství

a On na tobě nechá zazářit svého Ducha.

Svámi slzami obmyj své hříchy a sestoupí do tebe Boží dobrota.

(Jan Moskos)

1. neděle postní

Pán Ježíš se na poušti postil a modlil.

Modlitba není především duševní činnost:

je to výměna lásky, rozhovor mezi dvěma bytostmi, které se mají rády.

Nemodlíme se proto, abychom strávili příjemný čas s Pánem

(přestože často může být opravdu příjemný),

ale abychom Mu byli nablízku, pro Něj a s Ním. Zapomeňme sami na sebe.

Modlitba vyžaduje ryzí úmysl, prostý všeho duchovního labužnictví.

S hořící lampou v ruce čekáme na návrat Pána, který jednou jistě přijde,

ale v hodinu, kdy se nenadějeme.

Budme tedy připraveni. Zůstaňme zde.

Jistě nemusíme zůstat neteční:

budeme volat, hledat, bdít, přidávat olej do lampy...

Počínáme si při tomto čekání láskyplně,

přikládáme svá polínka do ohně.

Zůstaňte jako žebrák u cesty, kudy se jednou On bude ubírat.

Vaše modlitba bude ryzí úkon víry,

bez lidské útěchy, a tudíž ještě krásnější:

ano, protože zůstanete pouze kvůli Bohu.

Co by mohlo být čistšího?

Nepřistupujte k modlitbě s plány podle lidských měřítek,

s postranním úmyslem „dosáhnout“ toho či onoho.

Přistupujte k ní spíše s úmyslem „ztratit“, „darovat“,

abyste pronikl do velkého Božího mlčení,

abyste se vymanil ze své lidské malosti

a ponořil se do nekonečné hlubiny Jeho lásky.

Jděte k Bohu kvůli Bohu samotnému.

Dá-li vám vroucí modlitbu, tím lépe, vzdejte mu za to díky.

Skrývá-li se však, žádá-li od vás věrnost a naprostou oprostěnost,

radujte se ještě více, protože tak očisťuje vaše srdce

pro přijetí velkých darů.

Později na vás vylije dokonalou radost z absolutní chudoby.

V hlubinách vaší duše stráví všechny nečistoty egoismu

a naučí vás doopravdy milovat!

Považujete snad toto za nic?

Co jsou proti tomu vaše skutky,

kteří činíte pouze pro potěšení, jež v nich nacházíte?

Bůh od nás chce lásku.

To pochopitelně nevylučuje skutky, tím méně lásku k bližnímu!

Ale pouze modlitba, která brzdí vaše příliš přirozené sklony,

očisťuje vaše úmysly a bez ustání vás staví do Boží přítomnosti, způsobí,

že vaše skutky budou vycházet z lásky k Bohu, a tak zapadat do Jeho plánu. Pouze tehdy budeme žít

doopravdy v církvi a pro církev.

Začal půst, zůstaňme modlitbě věrní,

i kdyby to byla jen čtvrthodinka denně.

Možná si budeme připadat jako pařež,

kteří uprostřed pouště marně čeká na známky života,

nebo jako osamělá hvězda, blikající v neproniknutelné vesmírné temnotě.

Možná se jako dým připlíží ďábel, aby zkoušel naši trpělivost,

nebo to bude vaše roztěkanost, otravnější než mouchy – na tom nesejde.

Bůh to vše vidí.

Udělejte, co můžete, a pak zůstaňte v pokoji.

Milujte tuto chudobu, protože jí je zaslíbeno nebeské království.
Jak je tato modlitba chudých duší krásná!
Při modlitbě jako bychom seděli u Pánova stolu:
nic si nezasloužíme, jsme jeho nehodnými služebníky.
Už jen to, že tam smíme sedět, je veliká milost!
Zdá se, že si nás Pán nevšímá, a my trpíme...
Ale jednoho dne se otočí a spočine na nás Jeho pohled,
který promění náš smutek v pramen radosti.
Domnívám se, že tento jediný Pánův pohled stojí za to,
abychom na něj čekali v noci, osamělí a ubozí, třeba po celý život...

1. neděle postní

Vladimír Solovjov: Duchovní základy života str. 93; Refugium 1996.

Bůh se stal člověkem. Osoba Bohočlověka představuje dvojí vědomí: vědomí hranic přírodní existence a vědomí božské podstaty a síly. A tak zakouší ohraničenost přírodního bytí, se může Bohočlověk podrobit vnějšímu pokušení, totiž aby udělal ze své božské síly prostředek pro cíle, vyplývající z omezenosti lidské přirozenosti.

Předně se bytost, která podléhá podmínkám hmotného bytí, podrobuje pokušení udělat z hmotného dobra cíl a ze své božské síly prostředek pro jeho dosažení:

„Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby“.
Zde božská přirozenost

– „jsi-li Syn Boží“ a projev této přirozenosti – slova „řekni, ať“ – mají sloužit jako prostředek pro ukojení hmotné potřeby.

V odpověď na toto pokušení Kristus tvrdí, že Slovo Boží není prostředkem hmotného života, nýbrž samo je pramenem pravého života pro člověka: „Nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst“.

(Když přemohl pokušení těla, Syn člověka dostává moc nad každým tělem).

Za druhé Bohočlověku, svobodnému od hmotných podnětů, se představuje nové pokušení

– udělat ze své božské síly nástroj sebeutvrzení své lidské osoby,
podlehnout hříchu rozumu – domýšlivosti:

„Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů. Je přece psáno:

‘svým andělům dá o tobě příkaz,

takže tě ponесou na rukou a na ruce tě uchopí,

abys nenarazil svou nohou o kámen’“.

Tento skutek by byl opovážlivou výzvou člověka vůči Bohu,

pokoušení Boha člověkem.

Kristus odpovídá: „Také je psáno: ‘nebudeš pokoušet Pána, svého Boha’“.

(Když přemohl hřích rozumu, Syn člověka dostává moc nad lidskými myslmi).

A představuje se třetí, poslední a nejsilnější pokušení.

Otroctví těla a domýšlivost rozumu jsou odstraněny:

lidská vůle stojí na vysokém mravním stupni,

uvědomuje si, že je nad celým ostatním tvorstvem.

Ve jménu mravní výšky člověk může chtít vládu nad světem,

aby vedl svět k dokonalosti.

Avšak svět podléhá moci zlého ducha

a dobrovolně se nepodřídí mravní přednosti (mravnosti)

– a tak je třeba přinutit ho k podřízení,

je třeba použít božskou sílu jako násilí pro podrobení světa.

Avšak takové použití nezákonného násilí ve prospěch dobrých cílů

by bylo přiznáním, že dobro samo o sobě nemá sílu,

že zlo je silnější než dobro,

a to by bylo poklonou principu zla,

který ovládá svět:

„ukázal mu všechna království světa a jejich slávu a řekl mu:

‘to všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět’“.

Zde se lidské vůli klade přímo osudová otázka:

v co věří a čemu chce sloužit

– zda neviditelné síle Boží, anebo síle zla, která zjevně kraluje ve světě!?

A lidská vůle Krista, která přemohla pokušení příjemné vládychtivosti se svobodně podřídila pravému dobru,

odmítla všechen souhlas se zlem panujícím ve světě:

„Tu mu Ježíš řekl: ‘Odejdi, satane! Neboť’ je psáno:

‘Pánu svému Bohu se budeš klanět a jen jemu sloužit’“.

(Když přemohl hřích ducha, Syn člověka dostal svrchovanou moc v království Ducha).

Když se zřekl podrobení pozemské síle a zřekl se cíle vlády nad zemí,
Kristus získal pro sebe službu nebeských sil:

„I přistoupili andělé a sloužili mu“.

!

1.neděle postní

bl.Columba Marmion, Kristus ve svých tajemstvích, strana 151

Jaké místo má pokušení v našem duchovním životě?

Dokonalosti Boží vyžadují, aby rozumová a svobodná bytost byla podrobena zkoušce dříve, než bude připuštěna k radosti z budoucí blaženosti, aby taková bytost byla postavena před Boží tvář a před zkoušku a aby se svobodně zřekla svého vlastního uspokojení a uznala svrchovanost Boží a poslouchala jeho zákona. Svatost a spravedlnost Boží vyžaduje tuto oddanost. Bůh nás spasí takovým způsobem, že spásu se stane současně darem a odměnou za naše zásluhy. Věčný život bude naší odměnou, neboť tím, že jsme si ho zvolili, odmítáme pokušení, abychom se připoutali k Bohu; vydání pokušení, podstoupíme je, abychom zůstali věrní Boží vůli. Zlato se zkouší ve výhni; vytrvalost uprostřed pokušení prozrazuje duši hodnou Boha.

Andělé byli první podrobeni zkoušce. „Výkony andělů nejsou tak jako naše měřeny časem. Nadto tyto výkony mají moc, rozpětí a hloubku, kterou nemůže dosáhnout žádný lidský úkon. Jako čistí duchové neuvažují. V nás je tomu naopak. Přílišná pohyblivost naší představitivosti, smyslové schopnosti vázané na tělesný organismus, podávají podle našeho výběru množství zvláštních dober, jejichž rozmanitost zpomaluje činnost našeho rozumu a naší vůle. Jdeme od jednoho dobra ke druhému, vrátíme se potom zase k dobru, které jsme se nejprve rozhodli zavrhnout. Pro anděla to tak není. V něm nemá váhání místo, v něm úkony rozumu a vůle mají povahu plnosti, pevnosti a neodvolatelnosti.“

sv. Tomáš Akv., O pravdě

Žádná lidská existence, ať je jakkoliv dlouho, nedosáhne úhrnem svých výkonů moci, ani intenzity jediného úkonu, který andělé mohou se rozhodnout uprostřed zkoušky.

Proč věrnost dobrých andělů byla tak příjemná Bohu, proč také

hřích odporu vzbouřených duchů má vážnost, kterou nemůžeme změřit a jejíž nejsme schopni. Hloubka poznání, která jim dovoľovala jednat v plném světle, pronikla tento jedinečný hřích takovou zlobou, že Boží spravedlnost ho musela trestat okamžitým rozsudkem věčného zatracení. Pro nás přijetí zkoušky, odolnost proti pokušení postupují a táhnou se celým životem zde na zemi; boj proti svádějícímu pokušení, trpělivost v protivenstvích chtěných nebo dovolených Prozřetelností jsou každodenní.

Ale také každého dne je skvělá příležitost stálé věrnosti Bohu. Duše, která od okamžiku, kdy si uvědomí tyto úkony až do chvíle, kdy se odlučuje od těla, nikdy by nepřipustila dobrovolnou chybu, která postavena mezi Boha a nedůtklivé žádosti odvrátit se od Něho, vždy by dobrovolně volila Boží vůli, oslavila by nesmírně Boha. Proč? Poněvadž v každém z těchto úkonů by prohlásila, že jedině Bůh je jejím Pánem.

První člověk byl podroben zkoušce. Zakolísal, zklamal, dal přednost stvoření a vlastnímu uspokojení před Bohem. Vtáhl celé lidstvo do svého odporu, do svého pádu a do svého potrestání. Proto bylo nutné, aby druhý Adam, který zastupuje všechny předurčené, choval se opačně. Ve své moudrosti Bůh Otec chtěl, aby Ježíš Kristus, naše hlava a náš vzor byl vystaven pokušení a svou svobodnou volbou zvítězil, aby nás naučil vítězit.

1. neděle postní (pokušení)

Jádrem každého pokušení je odsunutí Boha, který se vedle všeho toho, co se děje v našem životě vpřed, jeví jako druhořadý, zbytečný a rušivý. Pokušení nás nevyzývá přímo ke zlému. Předstírá, že ukazuje k lepšímu.

I.pokoušení: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.“

Když izraelský lid putoval pouští, živil ho Bůh manou, chlebem z nebe. Věřilo se, že takto se pozná i Mesiáš, Spasitel. V Ježíšově životě jsou ještě další dva příběhy o chlebu. Ten první je rozmnožení chleba pro tisíce lidí. Proč tehdy dělá to, co předtím odmítl jako pokušení? Všimněme si, že zázraku chleba předcházelo hledání Boha a jeho slov jako pravých pokynů pro život, chléb byl na Bohu vyprošen a za třetí zásadním prvkem zázraku je vzájemná ochota sdílet. Z poslušnosti Bohu se stává život s Bohem a ten vede od víry k lásce, k objeovávání druhého. Ježíš není vůči hladu a lidským potřebám lhostejný, ale dává je do správných souvislostí, dává jim pravý řád, aby lidé, kteří otevřeli své srdce Bohu a sobě navzájem, mohli přijmout chléb správným způsobem. Další příběh o chlebu v Ježíšově životě je Poslední večeře. Chléb se stává eucharistií církve. Ježíš sám se pro nás stal chlebem a toto rozmnožování trvá bez ustání do konce věků. Teprve zde rozumíme slovům: „Nejen z chleba žije člověk, ale také z každého slova, které vychází z Božích úst.“ Chléb je důležitý, svoboda je důležitější, nejdůležitější je nezrazené uctívání. Tam, kde se tento řád nerespektuje, nevzniká spravedlnost, tam není postaráno o trpícího člověka, tam se ničí i sama oblast hmotných věcí. Kde je Bůh brán jako druhotná příčina, kterou lze opomíjet pro důležitější věci, tam ztroskotávají právě tyto zdánlivě důležitější věci. Rozvojová pomoc poskytovaná Západem a vybudovaná na čistě technicko-materiálních principech, která Boha nejen vynechala, ale která s nadutostí ví všechno lépe, vzdálila lidi od Boha a udělala z třetího světa třetí svět. Věřila, že dovede udělat z kamení chléb, ale ve skutečnosti vydávala kamení za chleba. Není-li dobré lidské srdce, nemůže být dobré ani nic dalšího.

II.pokoušení. Aby ďábel vlákal Ježíše do pasti, cituje Písmo svaté, vystupuje jako teolog, znalec bible. Dnes je bible podrobována měřítkům moderního obrazu světa, jehož základním dogmatem je, že Bůh nemůže v dějinách jednat, a tedy vše co se týká Boha je subjektivní. Pak už ale bible nemluví o živém Bohu. Jsme to my sami, kdo rozhoduje, co může dělat Bůh a co máme dělat my.

Po chlebu chce člověk senzace. Ten, kdo nechce pustit Boha do světa, vytlačuje náboženský zápal rozptýlením. Bůh není zboží, které si může člověk ozkoušet. Ježíš neskočil z chrámu, ale skočil do jiné hlubiny, do hlubiny smrti, opuštěnosti a bezbranosti. Ten, kdo následuje Boží vůli, ví, že při všem děsivém, co ho potká, neztrácí poslední ochranu. Tam, kde žádný člověk nemůže nebo nechce pomoci, smí člověk jít dál v důvěře v toho, který ho miluje. Taková důvěra je něco jiného než dobrodružné vzývání Boha, které z něho chce udělat našeho služebníka.

III.pokoušení.

Toto pokoušení se opakuje při pašijích. Lid má na výběr mezi Barabášem a Ježíšem. Barabáš vystupuje jako Ježíšův dvojník, který pojal stejný nárok jiným způsobem. Je tu volba mezi mesiášem, který vede boj, slibuje svobodu a vlastní říši a Ježíšem, který jako cestu k životu zvěstuje sebeztracení. Křesťanské císařství nebo světská moc papeže už dnes nejsou pokoušení, ale vykládat křesťanství jako recept na pokrok a uznávat za hlavní cíl náboženství všeobecný blahobyť, to je nová podoba jednoho a téhož pokoušení. Dnes se odívá do otázky: Co vlastně Ježíš přinesl, jestliže nepřivedl svět k lepšímu? Odpověď zní: Ježíš přinesl Boha a tím pravdu o našem odkud kam, Ježíš přinesl víru, naději a lásku. Pouze kvůli tvrdosti našeho srdce si myslíme, že je to málo. Boží moc je v tomto světě tichá, ale je to trvalá a pravá moc. Znovu a znovu to vypadá jako by Boží věc měla na kahánku, ale nakonec vítězí. Lidské království zůstává lidským královstvím, kdo tvrdí, že může vybudovat dokonalý svět, je podvodník.

Benedikt XVI.

Gertruda z Helfty

Pane Ježíši Kriste, nejvyšší Veleknězi,
svou vzácnou smrtí jsi mi dal život.

Mocí svého Ducha a silou své přítomnosti
ode mě vzdal všechny ďáblové úklady.

Rozlom v mém nitru každou satanovu léčku

a pro své milosrdenství vyžeň z mého srdce každou temnotu.

Tvá dokonalá láska, Kriste, ať mi dopřeje srdnatě zvítězit nad každým pokušením.

Tvá svatá pokora ať mě učí vyhýbat se všem nepřítelovým svodům.

Zář Tvé pravdy ať mě vede, abych s čistým a upřímným srdcem
kráčel v Tvé přítomnosti.

Požehnání Tvého odpouštějícího milosrdenství

ať mě předchází, doprovází a uchová až do konce mého života.

Silván z hory Athos

Ve svém nekonečném milosrdenství nám Pán dopřává sám sebe
a nevzpomíná už na naše hříchy,

podobně jako nevzpomínal na hříchy kajícího lotra na kříži.

Veliké je Tvé milosrdenství, Pane.

Kdo Ti dostatečně poděkuje za to,

že jsi nám pozemšťanům seslal svého Svatého Ducha?

Veliká je Tvá spravedlnost, Pane.

Svým apoštolům jsi slíbil: *Nenechám vás sirotky.*

My už nyní žijeme z tohoto milosrdenství
a naše duše vnímá, že nás Pán miluje.

Kdo to nezakouší, ať koná pokání

a Pán mu dopřeje svou milost a povede jeho duši.

Jestliže však vidíš nějakého hříšníka a necítíš k němu soucit,

Boží milost tě opustí.

Přijali jsme příkázání lásky a Kristova láska má soucit se všemi.

Duch Svatý nám vlévá sílu, která nás uschopňuje konat dobro.

Pán odpouští hříchy člověku, který má soucit se svým bratrem.

Milosrdný člověk nevzpomíná na zlo, kterého se mu dostalo.

I kdyby s ním někdo špatně zacházel a urážel ho,

jeho srdce se neznepokojuje, protože poznalo Boží milosrdenství.

Pánovo milosrdenství nemůže nikdo uchvátit.

Je totiž nedotknutelné a přebývá ve výšinách nebes, u Boha.

Youssef Bousnaya 1965:

Pravým Božím obrazem je milosrdenství,
a proto je každý milosrdný člověk místem Božího přebývání na zemi.
Bůh je milosrdný ke všem bez rozdílu,
proto i milosrdný člověk
zahrnuje svou láskou a štědrostí stejnou měrou všechny lidi.
Velikost milosrdenství se nedá měřit
množstvím dobrých a velkorysých skutků,
ale spíše tím, nakolik naše jednání vychází
z upřímného a milosrdného srdce.
Někteří lidé se mohou přímo rozdat, v Božích očích však nejsou milosrdní.
Jiní možná nemají nic, co by mohli dát druhým,
ale ve svém srdci cítí slitování se všemi.
Právě oni jsou v Božích očích uznáni za milosrdné,
protože takoví skutečně jsou.
Neříkej tedy: „Nemám nic, co bych dal chudým“,
ani se ve svém srdci netrap tím,
že se touto cestou nemůžeš stát milosrdným.

Pokud něco vlastníš, dej to, co máš.

Nemáš-li nic, dej to málo, co máš, byť to byl jen kousíček suchého chleba.
Bude-li tvůj úmysl vycházet z upřímného a milosrdného srdce,
Bůh ti tvůj skutek započítá jako dokonalé milosrdenství.

Bůh je láska (1 Jan 4,8).

V člověku, který žije láskou přebývá skutečně uprostřed lidstva sám Bůh.

Matka Tereza

Všichni toužíme po nebi, kde je Bůh,
ale je v našich silách být s Ním v nebi už v tomto okamžiku.
Ale být s Ním šťastni už nyní znamená:
milovat jako On, pomáhat jako On, dávat jako On, sloužit jako On,
zachraňovat jako On, být s Ním po čtyřiaadvacet hodin,
dotýkat se Ho v Jeho bolestných převlecích.

sv. Řehoř Veliký

Když byl Pán pokoušen ďáblem, odpověděl mu příkazy svatých slov,
i když mohl svou mocí pokušitele srazit do propasti.
Neukazuje sílu své moci, dává jen příkaz vzatý z božského Písma
a tak nám dává příklad své trpělivosti,
abychom, když se nám děje nějaké příkoří,
byli podněcováni spíše k poučování nežli k pomstě.
Uvažte, jak velká je trpělivost Boží a jak malá naše.
Když nás podráždí nějaké příkoří nebo urážka,
pak se buď mstíme, pokud můžeme,
nebo aspoň vyhrožujeme tím, co nemůžeme učinit.
A Pán snášel zlobu ďáblovu
a neodpověděl mu ničím jiným, než slovy mírnosti.
Snáší toho, kterého mohl ztrestat, aby to tím více vyniklo k Jeho chvále,
když svého nepřítele překoná ne zničením, ale dočasným snášením.

2009:

Štefan Turanský, *Křehkost duchovného povolania*, str. 98:

Písmo svaté hovoří o postu.

To je střídmost, mírnost, umírněnost.

Člověk se zřekne něčeho, co je dovolené, ne co je zakázané!

Zřekneme-li se toho, co je dovolené,

sílí v nás schopnost zřeknout se toho, co je zakázané.

Proto je dobré, když zjistíme nějakou svou slabost,

abychom se cvičili ve střídmosti.

Apoftegmata III., str. 69, č. 10:

Někdo se starce zeptal:

„Z čeho mám pokušení k smilstvu?“

A on odpověděl:

„Z toho, že hodně jíš a spíš“.

Opravdovost mnišského života, odkaz na Bibli.

Daniel přišel do Skéty velice mladý.

Barbaři ho však při svém nájezdu na poušť zajali.

Díky laskavosti jednoho lodního kapitána

mohl Daniel uprchnout a do Skéty se vrátit.

Za dva roky ale barbaři na poušť znovu vtrhli a opět Daniela zajali.

Po šesti měsících se mu znovu podařilo uprchnout a vrátit se.

Avšak barbaři zaplavili poušť potřetí a zase se ho zmocnili.

Během jedné z prvních nocí tohoto nového zajetí si Daniel všiml,

že jeden z barbarů, kteří střežili zajatce, odpočívá na břehu.

Vzal kámen a zasadil jím strážci takovou ránu, že ten zemřel.

Poté nemohl Daniel učinit nic jiného,

než utéci, což také co nejrychleji udělal.

Ale protože byl zděšen a štván výčitkami svědomí kvůli té vraždě,

přišel se přiznat k nohám alexandrijského arcibiskupa.

Ten jej přijal s velkou dobrotou a řekl mu:

„Bůh, který tě osvobodil z rukou barbarů, tě zproští také tohoto hříchu.

Ve skutečnosti jsi nezabil člověka, ale divoké zvíře!“

Daniel přesto nebyl touto odpovědí uklidněn

a odebral se následně k papežovi do Říma,

pak k patriarchům do Konstantinopole, Jeruzaléma a Antiochie.

Ode všech obdržel stejnou odpověď

jako od alexandrijského arcibiskupa.

Jeho citlivé svědomí však přes všechna tato potvrzení jeho nevinu

zůstávalo stále neuspokojené,

ve skutečnosti cítil, že jako vrah zasluhuje smrt.

Vrátil se tedy do Alexandrie, odebral se do soudního paláce,

předstoupil před kata a řekl: „Pojal jsem vůči někomu zášť

a pod vlivem ďábla jsem ho udeřil kamenem a zabil.

Prosím tě, bys mě vydal panovníkovi.

Je lépe, když za vraždu, kterou jsem spáchal,

abych se vyhnul zatracení na onom světě, zemřu“.

Protože si to přál, kat ho uvrhl na třicet dní do vězení

a pak upozornil panovníka.

Ten si ho pozval, nechal ho vyložit jeho příhodu,
žasl nad tím, že by měl Daniela soudit, a propustil ho se slovy:
„Modli se za mě, Otče! Jaká škoda, že jsi nezabil ještě sedm dalších!“.

Nicméně Daniel byl ještě nespokojenější, neboť se obával,
že Bůh na něm bude žádat, aby skládal účty nejen z vraždy,
ale i ze shovívavosti projevované vůči jeho činu.
Aby svůj skutek náležitě odpykal, pojal nakonec rozhodnutí,
že se až do své smrti bude starat o jednoho paralytika plného vředů,
který navíc vydával morový zápach.
Tento milosrdný skutek pak zahalil velkou mlčenlivostí.
Zcela náhodou a podle Božího úmyslu
ho jednoho dne spatřil jeden z jeho žáků,
jak vykonává tuto milosrdnou službu.
Viděl Daniela, jak odvádí chorého na slunce,
snaží se mu pomáhat při chůzi,
krmí nebožáka, který již nemohl užívat svých rukou,
a utírá mu po jídle ústa.

Dosah tohoto vyprávění je obzvláště hluboký.
K tomu, aby zmírnil, nebo naopak potvrdil neklid svého svědomí,
měl Daniel dvě možnosti: soud lidí a soud Písma.
Veden pokorou a nedůvěrou ve svůj vlastní úsudek
se Daniel dotazuje nejprve lidí a vybírá si ty nejpovolanější.
Protože se však žádný z jejich názorů
neshoduje se velice jasným učením Evangelia, nemůže váhat.
Mnich dá vždy přednost učení Bible,
zvláště když zjistí, že se ho její vykladači snaží zmírňovat.
„Všude, kam jdeš, měj stále před očima Boha,
ve všem, co děláš, měj souhlas svatých Písem“.

Danielovo jednání je v dokonalém souladu s jedním z velkých podnětů,
který přiměl ve 4. a 5. století tolik lidí k odchodu na Poušť.
Odcházejí do samoty, aby hledali Boží svrchovanost
a uskutečňovali Evangelium v tom nejčistším smyslu.
Obávají se totiž, že kdyby zůstali ve světě,
byli by vtazeni do hnutí sekularizace (zesvětštění) Církve,
ústupků panovníkovi, a tím i překrucování Evangelia.

Společenství mnichů na Východě i na Západě mají společný základ: vznikala původně jako hromadný protest proti existujícímu společenskému řádu. Tento řád, který Církev posvětila tím, že se spojila s panovníkem, byl v jejich očích nesmířitelný s Evangeliiem v jeho úplnosti. Pod vlivem této myšlenky žila a jednala celá extremistická část křesťanství: ve vyprahlých pouštích Palestiny, Sýrie a Egypta se snažila uskutečňovat opomíjené požadavky Evangelia.

Z těchto počátků vychází každý mnich. Kdykoli vidí, že je ve hře neposkvřenost Evangelia, stává se nekompromisním. Nemůže připustit, že – jak říká Pavel – někteří „kramaří s Božím Slovem“, „znásilňují ho“ (Kor 2,17), zpronevěřují se smyslu, který mu dal jeho Tvůrce, Duch Boží. Mnich chce, aby Božímu Slovu byla zachována jeho pronikavá síla a náročnost, a bude se polně stavět za vynikající slova, která Georges Bernanos vložil do úst faráře z Torcy: „Bůh nenapsal, že jsme medem země, chlapče, ale solí... Sůl v ráně na kůži pálí, ale také zabraňuje hnilobě.“ V Bibli je mnoho slov, která uklidňují a tiší, a to je dobře, ale jsou tam také jiná, obzvláště ostrá a nesmlouvavá – berme je taková, jaká jsou. Aby nás jednou přivábil, jindy povzbudil, střídá Bůh ve svém Slově poznání a sliby s nařízeními hrozbami: „Kouzlo laskavé řeči a připomínání ctnosti z různých hledisek jsou pro duši velice prospěšné, ale tvrdá řeč a ostrá slova, která zastraší a vzdálí ode zla, jsou pro ni také nezbytná. První v ní rozhoří lásku k dobru, druhé vyvolá odpor a hnus vůči zlu.“ (Martirius).

Nicméně je překvapivé,
že Daniel nemá žádná kritická slova na adresu těch,
jejichž odpovědi ho tak málo uspokojily.
Je pravděpodobné, že tak,
ako humor byl zřejmě zdrojem první části vyprávění,
je vtip, se kterým jsou líčeny odpovědi arcibiskupů, papeže a panovníka,
jen ozvěnou vtipu, se kterým Daniel sám napsal toto vyprávění.
Mnišství je v podstatě reformní hnutí,
ale to se týká spíše mnichů než světa.
Mnich jistě oceňuje, že má pracovat na obrácení světa,
ale normálně a obvykle to učiní spíše vlastním obrácením
a úsilím osobně se přiblížit Evangelium než přímým jednáním.
Toto úsilí ztrácí zcela zřejmě své ovoce,
jestliže začíná stíháním těch, kteří myslí a jednají jinak.

Pro Otce Pouště znamená slovo „pravda“ víc než pouhý čistý úmysl.
Zahrnuje v sobě rovněž co nejpřísnější věrnost slovům Bible.
Proto Antonín odpovídá velice prostě bratrům,
kteří na něm žádají slovo života:
„Naslouchejte Evangelium, je v něm uloženo všechno dobro.
Uskutečňujte je a budete žít“.
Avšak bratři naléhali: „Ale my chceme slyšet také tvoje slova, Otče“.
Antonín však odpovídá pouze slovy Evangelia, a cituje tedy Mt 5,39
„...Kdo tě uhodí do pravé tváře, nastav mu i druhou“.
Bratři si ale říkají, že toho nejsou schopni.
Nejsou ostatně schopni snášet, aby je někdo udeřil i jen na jednu tvář,
nejsou schopni neoplatit ránu ránou.

Antonín říká tedy svému žákovi:
„Připrav těmto bratrům pokrm, protože jsou nemocní.
Jestliže nejsou schopní toto učinit, co pro ně mohu udělat já?“
Svolit k tomu, by se zsvětili mnišskému životu lidí,
kteří odmítají Evangelium, je zbytečná námaha.
Mnišský život je především naprostá vůle a snaha
žít Evangelium úplně, v jeho celistvosti, v podmínkách samoty a modlitby.
Má tak být živým svědectvím, pokorným ale vzrušujícím,
Boží transcendentnosti, jeho poselství a jeho království.
Každý mnich má možnost vztáhnout na sebe slova sv. Pavla:

„Všechno dělám pro Evangelium, abych na něm měl podíl“ (1 Kor 9,23).

Co po nás žádá Bůh:
věřit Písmu svatému,
uskutečňovat jeho slova v možnostech našich sil
a poslouchat naše představené a duchovní otce.

Kromě Evangelia bude mnich dále hledat samotnou osobu Krista,
který je Cesta, Pravda a ŽIVOT (Jan 14,6).

„Chceš-li být spasen, miluj Pána.“

„Kristus je celý život, ať zde, nebo na onom světě.

A ten, kdo má Krista v sobě, má vše.“

„Díváme se na Kristův kříž.“

„Dokonalost není v lidské ctnosti, je skryta v Kristově kříži.“

Josef Gross, str. 319:

„Ale řekněte mi, jak to přijde,

že v Písmě svatém není o řeholnicích ani zmínky?“

V Písmě svatém nemůžete hledat něco o řeholnicích,

neboť ti kteří psali Písmo svaté, byli vlastně řeholníci.

Apoštolové a první křesťané byli řeholníci. Byli dokonalí.

Nepotřebovali kláštery, když byli dokonalí, nebo po dokonalosti toužili.

Kdyby dnes všichni lidé žili opravdu křesťanským životem,

nebylo by třeba řeholníků, nebylo by třeba utíkat se do klášterů.

Teprve když se většina křesťanů odlučuje od Boha,

musí se ostatní (zbývající), kteří chtějí žít podle víry,

spojit, shromáždit (oddělit od polovičatosti světa), vytvořit klášter.

Pokud v Církvi katolické budou lidé toužit po svatosti,

pokud bude tlouci křesťanské srdce, které chce náležet Bohu,

potud budou řeholníci a řeholnice;

neboť na světě je mnoho lhostejných křesťanů, zaprodaných světu.

Mnozí z nich pak řeknou: „Řeholníci a řeholnice by měli raději pracovat“.

To je doklad, že „křesťané“ utopení ve světě,

nejsou schopni ocenit práci duše, modlitbu a oběť.

Pyšný se všemi prostředky tlačí na první místo. Myslí, že je obětí ostatních. Vykládá jejich slova a jejich skutky ve světle své pýchy. Stále se domnívá, že není patřičně doceněn, místo aby se snažil líbit se Bohu.

Pyšný (začátečník) žije z pohledu druhých, má utkvělý strach, aby zraky upřené na něho jej nepodceňovaly, neodkazovaly jej do jeho mezí. Vložil důvěru v sebe, a proto nemůže snést, aby jej druhý odkazoval do „dutiny“ v hloubi jeho bytosti.

Neboť tato „dutina“ je nesnesitelná, je to prázdnota, ze které ho jímá závrať. Odkud pochází tento postoj? Pyšný vložil svou důvěru v sebe a ne v Boha. Bojí se Božího pohledu, odmítá zkřížit pohled s milosrdenstvím, které ho obklopuje.

Milosrdenství pociťuje jako něco, co mu poukazuje na jeho trhliny, na jeho prázdnotu, která potřebuje být zaplněna.

Pyšný čeká, že pohledy druhého zaplní tuto „dutinu“, kterou odmítá přijmout a nechat naplnit milosrdným pohledem Božím. Nepřijímá tuto závislost. Je ustavičně na stráži, záleží mu na tom, co se o něm myslí, odmítá jasně si přiznat, že je bytostí nedostatečnou, která nemůže nalézt v sobě stálost, jež by mu dodávala důvěru. Paradoxně postrádá v podstatě sebedůvěru, ale odmítá vložit svou důvěru, svou oporu v Boha. Nakonec obviňuje druhé, že jsou příčinou jeho špatného stavu, a nedůvěruje už nikomu. Věří, že je pronásledován, nebo při nejmenším nepochopen. Pyšný se nakonec stane lakomcem: Protože objev vlastní nedostatečnost je mu nesnesitelný, bude svou prázdnotu naplňovat hromaděním majetku, když ji nemůže naplnit uznáním druhých. Zde nalézá svou oblíbenou půdu labužnictví.

Tento postoj doprovází často bázlivost: pohled druhých, který nedává to, co se od něho očekává, mnohokrát zklamal, už nezbývá než se před ním chránit. Hlasitý smích, který se snaží vnucovat; protlačit se na první místo na úkor druhých, je také jeden způsob, jak někoho oklamat. Ani zdaleka to není smích utužující bratrská pouta.

Kassián:

Ten, kdo se nechá strhnout k uvolněnosti, libuje si ve svých dřívějších tužbách. Jeho srdce se stane navždy neschopným osvojit si prostě a pravdivě Kristovu pokoru, protože se vychloubá vznešeností své rodiny, postavením, jaké měl ve světě, a které opustil jen tělem.

Pyšní se penězi, které si podržuje ke své zkáze, a které mu brání podřídit se domácímu řádu a vedení starších.

Ten, jehož duch je zkažený nemocí pýchy, nejen se nechce podrobit poslušnosti, ale nemůže ani slyšet mluvit o dokonalosti.

Nechuť k duchovním rozhovorům v jeho duši natolik vzrůstá, že když je náhodou na nějaké přednášce, neumí zůstat na místě, jeho tupé oči bloudí sem tam a upírají se nenormálně na nějaký předmět. Hraje si se svými prsty, otáčí je jako někdo, kdo píše nebo maluje.

Všechny údy jeho těla jsou v pohybu, dokud trvá přednáška; zdá se, že ho hryžou červi nebo že sedí na ostrých jehláčích.

Namlouvá si, že to, co se říká pro povzbuzení všech, je namířeno výhradně proti němu.

Je tak zaujat touto myšlenkou, že při rozhovorech o duchovním životě z nich ani zdaleka netěží, ale hledá v sobě, proč se tyto věci říkají, a jak by se mohl ospravedlnit za své chyby; místo aby uvažoval, jak je napravit.

Takže mu tyto přednášky nejen nijak neprospějí, ale naopak mu uškodí, protože zvětšují jeho vinu.

Když je totiž v nitru přesvědčen, že se mluví o něm, trvá ještě víc na svém. Jeho srdce se zatvrdí a naplní se hněvem.

Zvýší hlas, pronáší tvrdá slova, odpovídá roztrpčeně a vyhrožuje.

Jeho počínání je pyšné a bouřlivé. Jeho lehký a hbitý jazyk neumí mlčet, leda na důkaz nenávisi, jakou chová v srdci proti spolubratrovi.

Pak není jeho mlčení výrazem jeho zkroušenosti a pokory, ale jeho pýchy a hněvu, a to tak dalece, že je těžké říci, zda se mu má víc vytýkat jeho hlučná rozptýlenost, jeho povídavost; nebo jeho nenávisťná a chmurná mlčenlivost. Jeho lehkomyšlná slova a jeho povrchní výbuchy smíchu prozrazují bezdůvodnou a neovládanou nadutost srdce; zatímco jeho mlčení ukazuje na tajný a prudký hněv.

Zdržuje ho ne proto, aby dal najevo svou trpělivost a pokoru,
ale aby déle setrval ve své zášti k bližnímu.

Ačkoli pod vlivem své pýchy zarmoutí často ostatní,
neráčí se omluvit těm, které uráží,

a když se někdo omluví jemu, s pohrdáním to odmítne.

Když se bratr pokoří, jeho se to nedotkne, ani proto nezjihne,
ale naopak ho to ještě víc podráždí,

protože se cítí poražený jeho pokorou.

Tato pokora, tato podrobenost,

která obyčejně vítězí nad d'ábelskými pokušeními,

jej uvrhne ještě do hrošího hněvu.

1.neděle postní (Černá, Pučálka) – C

Půst osvobozuje. Postní doba vede ke svobodě. *Byl jsem potulným aramejcem, přistěhovalcem v Egyptě, otrokem a teď přináším plody země, kterou jsi mi dal.* Stojím před Tebou svobodný, Ty dáváš a Ty bereš a já nemusím mít strach.

Člověk na smrtelné posteli, s těžkou nemocí může říci: jak bych teď vzal život jinak do rukou! Je svobodný, má před sebou jedinou cestu – bránu smrti, nemusí brát ohledy na své postavení, na lidi kolem sebe, na svou rodinu, na přátele i nepřátele: může jednat svobodně, podle svého svědomí! Co brání mně? Čím já se nechám svazovat, ovlivňovat, uvrhovat do otroctví? Jsou to lidské ohledy, moje postavení, očekávání, které vidím, že mají druzí vůči mně? Všechny tyto tlaky cítím a uznávám nebo je neuznávám, a přesto se jimi řídím.

Bůh a jeho zákon mě vede ke svobodě. Vymaňme se z tlaků lidí a obav, pohlédněme do tváře Tvůrci a svobodně vykročme směrem k Němu. Mám víru v srdci, vyznávám ji ústy, a ještě je třeba konat, činit! Jsme tělo a duše a to vnější, hmotné je cesta pro naši duši. Vnější čin dává pevné koleje duši. Tak, abych jako Pán Ježíš mohl říci: *Nejen z chleba žije člověk Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit. Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha!* Ježíšův čtyřicetidenní půst na poušti, jeho časté a dlouhé noční bdění, nepohodlí spojené se životem potulného učitele, jeho zkušenost hladu a všechna další životní nepohodlí nám představují člověka, jehož tělesné potřeby jsou podřízeny jednotě s Otcem a plnění jeho vůle. Ježíšovo tělo je podřízeno duchu a duchu slouží. Jeho svoboda se ale neprojevuje tíživými dlouhými posty a asketickými cvičeními.

Kristus nejde životem jako Jan Křtitel. Vede prostý život potulného proroka, ale přijímá pohostinství kohokoliv. Protože je vnitřně svobodný, nevěnuje přehnanou pozornost tělesným potřebám. Nestravují jeho lidskou energii ani když trpí hladem, ani když usedá k bohatě prostřené tabuli u Zachea nebo u Šimona. Pán Ježíš, který žije Duchem Svatým nezakouší dotěrný hlad smyslů – zatímco my nenasytnost smyslů často nezvládáme. To se projevuje v nadměrném jídle a pití, (v nezřízeném sexu), v nestřídmém sledování audiovizuálních programů, v alkoholismu a užívání drog. Tato nenasytenost (i nenasytnost) vychází z prázdnoty srdce. Utišováním vnějších smyslů se snažíme utišit žízeň naší duše. Svě smysly nezvládneme silou vůle. Napřed musím vidět a znát smysl a cíl svého života. Milovat Toho, ke kterému směřuji. Poznat Boha, milovat Ježíše Krista, nechat se vést Duchem Svatým. Jenom když se mě dotkne Milovaný, mohu pochopit rozdíl: mezi láskou po které toužím a Osobou, kterou chci milovat a která mě láskou zahrnuje.

1.neděle postní (Černá, Pučálka), C

První krok na cestě k usmíření je poznat Boha, uznat Ho a přijmout.

Tak to udělal starozákonní Izrael (*první čtení*) a tak to udělal Kristus na poušti (*evangelium*).

Kdo pozná Krista, bude spasen (*druhé čtení*).

Vl. Solovjov: Duchovní základy života str. 93; Refugium 1996

Bůh se stal člověkem. Osoba Bohočlověka představuje dvojitě vědomí: vědomí hranic přírodní existence a vědomí božské podstaty a síly. A tak zakoušeje ohraničenost přírodního bytí, se může Bohočlověk podrobit vnějšímu pokušení, totiž aby udělal ze své božské síly prostředek pro cíle, vyplývající z omezenosti lidské přirozenosti. Předně se bytost, která podléhá podmínkám hmotného bytí, podrobuje pokušení udělat z hmotného dobra cíl a ze své božské síly prostředek pro jeho dosažení: „Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby“. Zde božská přirozenost – „jsi-li Syn Boží“ a projev této přirozenosti – slova „řekni, ať“ – mají sloužit jako prostředek pro ukojení hmotné potřeby. V odpověď na toto pokušení Kristus tvrdí, že Slovo Boží není prostředkem hmotného života, nýbrž samo je pramenem pravého života pro člověka: „Nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst“. (*Když přemohl pokušení těla, Syn člověka dostává moc nad každým tělem*).

Za druhé Bohočlověku, svobodnému od hmotných podnětů, se představuje nové pokušení – udělat ze své božské síly nástroj sebeutvrzení své lidské osoby, podlehnout hříchu rozumu – domýšlivosti: „Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů. Je přece psáno:

‘svým andělům dá o tobě příkaz, takže tě ponесou na rukou a na ruce tě uchopí, abys nenarazil svou nohou o kámen’“.

Tento skutek by byl opovážlivou výzvou člověka vůči Bohu, pokušení Boha člověkem. Kristus odpovídá: „Také je psáno: ‘nebudeš pokoušet Pána, svého Boha’“.
(Když přemohl hřích rozumu, Syn člověka dostává moc nad lidskými mysllemi).

A představuje se třetí, poslední a nejsilnější pokušení. Otroctví těla a domýšlivost rozumu jsou odstraněny: lidská vůle stojí na vysokém mravním stupni, uvědomuje si, že je nad celým ostatním tvorstvem. Ve jménu mravní výšky člověk může chtít vládu nad světem, aby vedl svět k dokonalosti. Avšak svět podléhá moci zlého ducha a dobrovolně se nepodřídí mravní přednosti (mravnosti) – a tak je třeba přinutit ho k podřízení, je třeba použít božskou sílu jako násilí pro podrobení světa. Avšak takové použití nezákonného násilí ve prospěch dobrých cílů by bylo přiznáním, že dobro samo o sobě nemá sílu, že zlo je silnější než dobro, a to by bylo poklonou principu zla, který ovládá svět: „ukázal mu všechna království světa a jejich slávu a řekl mu : ‘to všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět’“.
Zde se lidské vůli klade přímo osudová otázka: v co věří a čemu chce sloužit – zda neviditelné síle Boží, anebo síle zla, která zjevně kraluje ve světě ? A lidská vůle Krista, která přemohla pokušení přijemné vládychtivosti se svobodně podřídila pravému dobru, odmítla všechn souhlas se zlem panujícím ve světě: „Tu mu Ježíš řekl: ‘Odejdi, satane! Neboť je psáno: ‘Pánu svému Bohu se budeš klanět a jen jemu sloužit’“.
(Když přemohl hřích ducha, Syn člověka dostal svrchovanou moc v království Ducha).

Když se zřekl podrobení pozemské síle a zřekl se cíle vlády nad zemí, Kristus získal pro sebe službu nebeských sil :

„I přistoupili andělé a sloužili mu“.

1.neděle postní (Černá, Pučálka) – C, J. H. Newman

Svým andělům vydal o tobě příkaz, aby tě střežili na všech tvých cestách. Dábel zná toto zaslíbení, neboť je použil v nejkritičtějších okamžiků Ježíšova pokušení. Dobře ví, v čem jsme silní a v čem slabí. Přebýváme-li však ve stínu trůnu Nejvyššího, nemusíme se ničeho bát. Od okamžiku, kdy jsme byli zakotveni v Kristu, je Jeho jistota také naší jistotou. On zlomil moc satana. Dnes už nad námi zlí duchové nemají moc, protože se při setkání s každým opravdovým křesťanem naopak třesou a děsí. Dobře vědí, že v jeho nitru se skrývá moc, která mu dává vítězství. Uvědomují si, že pokud křesťan chce, může se jim vysmát a zahnat je na útěk. Velmi dobře to všechno vědí a při svých útocích s tím počítají. Moc nad člověkem jim dává pouze hřích, a proto se ho k němu snaží za každou cenu přivést a v hříchu jej překvapit. Jinak nad ním totiž nemohou zvítězit. Nepodceňujme d'ábelské úklady. Jelikož je ale dobře známe, bděme, modleme se, konejme posty a zůstávejme pod křídly Nejvyššího, neboť On je náš štít i naše ochrana.

1.neděle postní (Černá, Pučálka) – C, *Kolumbán*

Žijme pro Toho, který je Život a který zemřel pro nás. Umřeme sami sobě, abychom žili pro Krista. Nemůžeme pro něj žít, dokud nezemřeme sobě, to znamená své vlastní vůli. Vždyť patříme Kristu, a ne sobě! Zemřeme, avšak ku prospěchu Života, protože Život umírá k dobru těch, kdo zemřeli. Nikdo však nemůže umřít sám sobě, nežije-li v něm Kristus. A nikdo z těch, v kom žije Kristus, nemůže žít sám sobě. Žij tedy v Kristu, jako Kristus žije v tobě! Správnou měrou miluje sám sebe ten, kdo se nenávidí pro Krista – to znamená, kdo se umrtvuje! Musíme začít bojovat proti všem neřestem, vášním a zlým svodům. Ve válkách je dostačující přemoci nepřítele. Když zvítězíš nad sebou samým, Bůh tě uzná za živého. Zbavujme se proto pýchy (vyvyšuji se dobrými věcmi: milostí, dobrem, almužnou – jako farizeus nad celníkem), marnivosti (vyvyšuji se věcmi marnými, o které stejně přijdu – bohatstvím, slávou, penězi) zpupnosti a nevázanosti, a budme pokorní, mírní, vlídní a prostí, aby v nás vládl Kristus, neboť On je pokorný a současně vznešený Král.

1.neděle postní (Černá, Pučálka) – C, *Charles de Foucauld*

*I opustil ho ďábel; a hle, andělé přistoupili a sloužili Mu.
(Mt 4,1-11)*

Bůh nás zde učí, co se stane, jestliže využíváme stále dostatečně milosti, abychom podle Ježíšova příkladu odmítali pokušení. Ďábel od nás upustí a Bůh nám v nevýslovném míru ušetří skrze své anděly hody nebeské útěchy...Mír a útěchy přicházejí dříve nebo později, podle toho, jak to prospívá naším duším, ale přicházejí. Ježíš je náš bratr, naše Hlava; zůstávají-li údy spojeny s Hlavou, sdílejí Její osud. *Ježíš se stal prvorozeným mezi bratry*, aby ukázal, kam až může dojít každý z nás. Doufejme, doufejme neustále ! Pokušení nám má dokonce sloužit k posílení naděje, neboť je-li tu pokušitel, je v naší moci ho zahnat, dát se obklopit anděly: čekají pouze na to, až projevíme skutky: dobrou vůli, poslušnost a odvahu, jimiž oslavíme Boha a zvítězíme nad ďáblem, aby nám sloužili... „Kde je ďábel, tam jsou také andělé“.

Jiskry ze 7. února:

Chraň se, abys ani jedné noci nepřebýval pod týmž krovem s tím,
o němž víš, že jeho duše je v těžkém hříchu.

V tom okamžiku, kdy duše svolí k hříchu,
zdálí se od Boha a mezi Bohem a hříšníkem
rozevře se větší propast než mezi nebem a zemí.
Jak můžeš toho, kterého Bůh tak nenávidí, před nímž tak prchá,
milovat a s ním obcovat?

Čím horoucnější láskou k Bohu je uchváčeno srdce,
s tím větší hořkostí musí nenávidět Jeho tupitele, ba Jeho vraha.
Přítel Boha nemůže být přítelem jeho nepřátel.
Kdo nemá hříšníka jako hříšníka v nenávisti, nemiluje Boha.

Obcování s druhými působí pronikavě na mravy.
Špatní druhové, i když nechceš, vtiskují ti své chyby.
Daleko častěji se přichází, že si dobrý osvojí smýšlení a mravy špatného,
nežli špatný dobrého.

Jako žádný rozumný člověk
nebude bydlet s člověkem nakaženým morem,
tak musí přerušit veškeré přátelství a obcování s tím, kdo se hříchem
stal ohavností před Bohem, před anděly, přede všemi dobrými lidmi.

1.neděle postní (Černá, Pučálka) – C, *Fénelon*:

„Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům“ (*Mt 6,24*).

Dobře víme, že musíme sloužit Bohu a milovat Jež, chceme-li být blažení.

Ale rádi bychom z této služby a lásky škrtli všechno,

co znamená nějakou obtíž, a ponechali si jen to, co je příjemné.

Chtěli bychom Mu sloužit pod podmínkou,

že stačí, když Mu dáme jen slova a krátké obřady, kterých brzy máme dost.

Chtěli bychom Ho milovat pod podmínkou,

že vedle Něho a možná ještě více než Jeho

můžeme milovat to, co On nemiluje a jako pýchu tohoto stměla zavrhuje.

Chtěli bychom Ho milovat, ale pod podmínkou,

že nemusíme žádným způsobem zkracovat slepou lásku k sobě samým,

která hraničí až se sebezbožňováním.

Místo toho, abychom tu byli pro Boha, pro Něhož jsme stvořeni,

chceme spíše, aby On tu byl pro nás.

Hledáme u Něho pomoc a útěchu teprve tehdy,

když nás stvoření nechá na holičkách.

Chtěli bychom Mu sloužit a milovat Jež pod podmínkou,

že nám bude dovoleno, abychom se za lásku k Němu styděli,

skrývali ji jako slabost, červenali se za ni asi tak,

jako se stydíme za přítele, který není hoděn, aby byl milován.

Chtěli bychom plnit jen vnější náboženské povinnosti,

abychom se vyhnuli pohoršení, ale jinak abychom žili podle vůle světa

a dávali Bohu jen to, co nám svět dát dovolí.

Co je to pak za službu, co je to za lásku?

1.neděle postní (Černá, Pučálka) – C, *Fulton Sheen, str.: 209*

Křesťan se pokouší o něco nesmírně těžkého,
když se snaží vést život podle Božích přikázání. A proto někdy selže.
Jeho lítost je pak větší než výčitky pohanovy,
protože ví, že urazil svou Lásku.

Hluboká lítost nepramení z toho, že člověk přestoupil nějaký zákon,
ale z vědomí, že porušil svůj vztah k Boží lásce.

K uzdravení je však třeba ještě jednoho prvku,
a to dostiučinění a náhrady škody.

Dostiučinění není uplakaná záležitost.

Při lítosti mohou téci slzy, ale při dostiučinění teče pot.

Nestačí říci Pánu Bohu, že je nám to líto, a pak všechno pustit z hlavy.

Kdybychom rozbili sousedovi okno, nemohli bychom se jenom slušně omluvit,
ale také bychom si musili dát práci a zajít ke sklenáři a dát to okno zasklít.

Protože hřích narušuje rovnováhu mezi spravedlností a láskou,
je k narovnání třeba také nějaké úsilí a dřiny.

Abychom si vysvětlili, proč tomu tak musí být,
předpokládejme, že by nějaký člověk pokaždé,
když by se dopustil něčeho špatného,
musel zatlouci do zdi svého pokoje hřebík;
a pokaždé, když by mu bylo odpuštěno, musel by ten hřebík vytáhnout.
Tak by tam v té zdi i po odpuštění zůstaly díry.
A tak každý hřích (ať přítomný nebo prvotní)
zanechává i po odpuštění „díry“ nebo „rány“ v naší lidské přirozenosti

a ty se vyplňují pokáním.

Zloděj, který ukradne hodinky, může dostat odpuštění za krádež, ale ty hodinky musí vrátit.

Rozdíl mezi odpuštěním a dostiučiněním je uveden v Písmě Svatém. Když Mojžíš zhřešil pochybnostmi, Bůh mu odpustil – ale přesto mu určil trest.

„Nepřekročíš tento Jordán“ (Dt 3,27).

David litoval svého cizoložství a prorok Nathan mu dal rozhřešení:

„Pán od tebe odňal tvůj hřích. Nezemřeš“ (2 Král 12,13).

Ale Bůh žádal dostiučinění.

„Dítě, které se ti narodilo, zajisté zemře“ (2 Král 12,14).

To platí i dnes. Boží odpuštění ve svátosti nám navrácí Jeho přátelství, ale dluh proti Boží spravedlnosti zůstává, ať už v čase, nebo ve věčnosti.

Časné tresty za mnohé hříchy jsou opravdu veliké a vyžadují od kajícíka značnou sebekázeň.

Víra v Kristovy zásluhy k odpuštění hříchů nestačí.

Ve skutečnosti je víra bez pokání vždycky nedostatečná.

Nekonečné zásluhy Kristovy a dostiučinění, které za nás dal, jsou jistě dostatečné – a přece nestačí, protože Bůh s námi nezachází jako s roboty nebo automaty. Protestanté nám často vyčítají, že připisujeme svátostem magickou moc. My naproti tomu říkáme o nich, že připisují magickou moc vykoupení. Ale ani ve svátostech, ani ve vykoupení není nic magického. Bůh respektuje naši svobodnou vůli a nedělá nic bez její spolupráce.

Jeho působení v nás je závislé na naší spolupráci,
asi tak jako elektrický proud je závislý na žárovce, má-li svítit.
Zpověď obsahuje sama v sobě moc odstraňovat všechny stopy hříchu.
Aby to však mohla učinit, musíme dokonale spolupracovat,
to znamená napravit svou vůli.

Svobodná vůle je tu v samém středu problému.

Nejlépe si to znázorníme na příkladě.

Dejme tomu, že se dva lidé pohádali, jeden z nich se nepřičetně rozčílil
a udeřil svého společníka pěstí tak silně,
že si sám pohmoždil druku i zápěstí.

Pak se omluvil a jeho omluva byla přijata.

Řekli byste, že tím ten příběh může končit?

Řekli byste, že ne, – „Jak to dopadlo s tou rukou?“

Odpuštěním se pohmožděná ruka nezahojí.

A tak je tomu i s námi.

Hříchem si poškozujeme vůli,

tuto škodu však Boží odpuštění nemusí vždy spasit.

Někdy se v hříchu přimkneme s velkou silou k nějaké stvořené hodnotě.

Abychom napravili svou vůli,

musíme se stejně intenzívně přimknout zase k Bohu.

Na to často nedbáme a výsledkem toho je pak narušená vůle.

Dříve než se staneme zralými pro nebe, musíme napravit svou vůli.

Zpověď nás zbaví jak hříchů, tak časných trestů za ně,
obrátní-li se k Bohu se stejnou intenzitou (nebo větší),
s jakou jsme se věnovali hříchu.

Obrátíme-li se k Bohu s menší, ale přece ještě dostatečnou intenzitou, zůstává naše vůle narušena a je třeba dalších dobrých skutků, aby došlo k její úplné nápravě.

A tu máme tedy vysvětlení těžkých trestů, které ukládala prvotní církev. Křesťané tehdy nepochybovali o účinnosti svátosti pokání, nýbrž o přiměřenosti vlastní lítosti.

A tím je také vysvětleno, proč sám Kristus kladl tak velký důraz na pokání.

Představme si tedy hřích jako cestu od Boha.

Dejme tomu, že mladší syn,

který musí respektovat přání svého otce je v Chicagu.

Jeho otec mu dá příkaz, aby jel na levou stranu mapy, do San Franciska.

Ale syn jede místo toho doprava, do New Yorku.

Když se tam dostane, zatelefonuje otcí:

„Prosím tě, buď tak hodný a odpusť mi to, je mi líto, že jsem tě urazil, vždyť zasluhuješ všechnu mou lásku“. Otec mu odpustí.

Ale podívejme se, kam až se syn dostal!

Je asi devět set mil od svého východiska, od Chicaga!

Aby mohl začít plnit otcovu vůli,

musí se před cestou do San Franciska vrátit do Chicaga.

Také bychom mohli říci, že devět set mil, které urazil ve hříchu, musí teď šlapat zpět v pokání.

Nemůže se polepšit, dokud se nevrátí ze své hříšné cesty.

Ale jako všechna přirovnání pokulhává i toto

Syn se těch devět set mil totiž nemusí vracet pěšky.

Když se vydá na zpáteční cestu,
může se obrátit na církev a ta mu pomůže letadlem,
plným zásluh našeho Pána, Matky Boží a svatých.
A to letadlo s ním zbytek zpáteční cesty uletí.
Za takové odpuštění všech trestů za hříchy nebo jejich části
vděčí člověk odpustkům.
Skrze ně poskytuje církev svým kajícím novým start.
A církev má ohromný duchovní kapitál,
získaný za staletí pokání, pro následování a mučednictví;
mnohé její děti se modlily, trpěly a zasloužily víc,
než kolik potřebovali pro svou vlastní spásu.
Církev vzala tyto přebytné zásluhy a uložila je do duchovní pokladnice,
odkud si je mohou kající vybírat v době duchovní nouze.
Tento duchovní kapitál můžeme také přirovnat ke krevní bance:
kdykoli některý z údů trpí dá mu církev transfúzi krve.
Nemůže to pro nás udělat, jsme-li hříchem duchovně mrtvi.
Transfúze mrtvolu nevzkřísí.
A tak k tomu, aby kající mohl dostat odpustky
neboli odpuštění trestů za své hříchy,
musí být ve stavu milosti, mít úmysl odpustky získat
a musí vykonat předepsané skutky.

Hříšník bude rád činit pokání:
ví, že všechny hříchy něco stojí,
že za ně Bohočlověk zaplatil svým křížem
a že za ně musíme zaplatit i my.

A mimo to nechce z trestu „vyváznout“, ale raději si ho odpyká.
V křesťanských stoletích pokračovali lidé v pokání i po smrti,
dělali odkazy nebo zakládali nemocnice, kostely a školy v Kristově jméně.
(Moderní člověk spíš dává nadace vědeckým laboratořím ve svém vlastním jméně).

Pokání je uznáním vlastní minulosti.

V uznání této skutečnosti není nic morbidního.

Spíše je morbidní předstírat, jako by nic takového nebylo.

Minulost ovlivňuje naši budoucnost.

Nejsme jen tím, co jíme.

Jsme také tím, čím nás udělaly naše hříchy.

Pokud nedáváme náhradu za svou minulost,
odsunujeme pouze a zvětšujeme své tresty na věčnosti.

Čas je nám dán jen proto, abychom mohli činit pokání.

Člověk, který Boha skutečně miluje,

vzdá se rád svých výsad a bude si počínat tak,

aby se ztotožnil s Kristem, který má pět strašných ran
na rukou a na nohou a v boku.

V tomto světě si často děláme víc z bolesti než z hříchu.

Opravdu se nám někdy zdá, že bolest je větším zlem.

Pokání nám pomáhá uvést tuto zvrácenost do správné perspektivy.

Když člověk nachází v pokání radost,

pozná, že se ho žádné zlo nemůže dotknout víc než hřích.

Člověk může pociťovat obět' a pokání jako něco zlého,

když mu chybí láska.

Ale v lásce je to docela jiné.

Chápeme, když na sebe bereme pokání,
že právě to sobectví, které bylo příčinou našich hříchů,
potřebuje tyto oběti jako prostředky ke zkrocení zbloudilých pudů,
které celou tu poruchu způsobily.

A když do duše zazáří plné světlo Kristovy lásky,
začne duše začleňovat nejen pokání církví nařízené,
ale i všechny zkoušky svého života do velkého díla spásy.

Místo trpkých výčitek na proměnlivost štěstí
a těžkosti života přijímá duše to všechno v duchu rezignace
jako spravedlivý trest za hříchy.

A tímto trpělivým přijímáním všeho dává zadostiučinění za mnohé hříchy.

Rozeznáváme tři základní druhy pokání: modlitbu, almužnu a půst.

Modlitbou prosíme o Boží slitování pro naše duše.

Almužnou vracíme Bohu část darů, která nám poskytl,
abychom tím ospravedlnili svůj majetek.

„Vykup své hříchy almužnou“ (*Dan 4,24*).

Postem umrtvujeme kořeny všech smyslných žádostí.

Když některý člověk nemůže trestat sám sebe újmou na jídle,
poskytnou mu příležitost k postu mnohé jiné radosti,

které jsou mu na dosah,

ať už umělecké, konvenční, mechanické či společenské.

sv. Benedikt, Řehole, 7. Pokora:

Bratři, Písmo Svaté k nám volá:

*Každý, kdo se povyšuje, bude ponížen,
a kdo se poníží, bude povýšen.*

Těmito slovy nám chce ukázat,
že jakékoliv sebevynášení je jen výrazem pýchy.

Pýše se vyhýbá, jak sám prohlašuje, i prorok:

*Hospodine, mé srdce se nevypíná,
nevyvyšuji se mé oči,
neženu se za velikými věcmi,
pro mne nedostižnými.*

*Co však, jestliže jsem nesmýšlel pokorně,
a vyvyšoval jsem se v duši?*

*Jaké dítěti odstavenému do matky,
tak odplácíš mé duši.*

Chceme-li tedy, bratři, dosáhnout vrcholu pokory
a co nejrychleji dospět k svému povýšení v nebi,
k němuž se stoupá pokorou v tomto životě,
musíme si k výstupu postavit ze svých skutků takový žebřík,
jaký se ve snu zjevil Jakubovi:

viděl, jak po tom žebříku sestupují a vystupují andělé.

Toto sestupování a vystupování
nepochybně neznamená nic jiného,
než že sebevynášením se sestupuje a pokorou vystupuje.

Ten postavený žebřík je náš pozemský život

a Pán jej vztyčuje až k nebi, je-li naše srdce poníženo.
Jeho postranními tyčemi rozumíme své tělo a duši:
do nich nám Boží povolání
zapustilo jednotlivé příčky pokory a dokonalosti,
abychom mohli vystupovat.

První stupeň pokory tedy spočívá v tom,
že si člověk staví před oči Boží bázeň,
že si dá pozor, aby na Boha nikdy nezapomněl
a stále má na paměti Boží přikázání.
Ve svém srdci stále přemítá o tom,
že v pekle budou za hříchy hořet všichni,
kdo Bohem pohrdají,
a že pro ty, kdo se Boha bojí, je připraven věčný život.
V každé chvíli se střeží hříchů
a špatností myšlenek, jazyka, rukou, nohou nebo svévole,
ale i žádostí těla.
Je si vědom, že Bůh se z nebe na člověk stále dívá,
božský zrak na každém místě vidí jeho skutky
a andělé je stále Bohu oznamují.

Říká nám to i prorok,
když ukazuje, jak je Bůh stále přítomen našim myšlenkám:
Bože, který zkoumáš srdce i ledví.
A také: *Hospodin zná myšlenky lidí.*
A také říká: *Poznáváš mé myšlenky již z dálky,*

a smýšlení člověka je Ti zjevné.

Aby svědomitý bratr zůstával bdělý

před špatnými myšlenkami,

ať si v srdci stále říká:

Tehdy budu před Ním bez úhony,

uchovám-li se bez viny.

Vlastní vůli nám Písmo zakazuje konat, když říká:

Drž na uzdě své choutky.

Podobně prosíme Boha v modlitbě Páně,

aby se v nás naplnila Jeho vůle.

Právem se tedy učíme vlastní vůli nepovolovat,

protože jen tak se vyhneme tomu, o čem Písmo říká:

Lidem se zdá, že jejich cesty jdou rovně,

ale nakonec vyústí ve smrt.

Rovněž se obáváme toho, co je psáno o nedbalých:

Jsou ve svých rozkoších zkažení a zvrácení.

A stejně musíme být přesvědčeni,

že Bůh je přítomen i našim tělesným žádostem.

Vždyť prorok říká Pánu:

Ty víš o každé mé touze.

Chraňme se tedy zlé žádostivosti,

protože na prahu rozkoše stojí smrt.

Proto Písmo napomíná:

Nedej se strhnout svými touhami.

Jestliže *Hospodinovy oči pozorují zlé i dobré*
a jestliže *Hospodin shlíží z nebe na lidské syny,*
aby viděl, zde je někdo rozumný a vyhledává Boha,
a je-li od andělů, které nám přidělil,
ve dne v noci zpravován
o našich skutcích i chování,
mějme se, bratři, vždy na pozoru,
aby Bůh, jak říká prorok v žalmu, neshledal,
že jsme *pobloudili ke zlému a zkazili se.*
A když nás v tomto čase šetří,
protože je laskavý a čeká, že se obrátíme k lepšímu,
kéž nám jednou neřekne:
Takto jsi jednal, a já jsem mlčel.

Druhý stupeň pokory spočívá v tom,
že mnich nemiluje svou vlastní vůli
a nelibuje si v uspokojování svých vlastních žádostí,
ale skutky následuje hlas Páně:
Přišel jsem, ne abych konal svou vůli,
ale vůli toho, který mě poslal.

Také je psáno:

Zvůle vede k trestu, ale nutnost poslouchat získává korunu.

Třetí stupeň pokory spočívá v tom, že se mnich z lásky k Bohu ve vši
poslušnosti podřídí představenému a napodobí tak Pána, o němž apoštol
říká?: *Byl poslušný až k smrti.*

Čtvrtý stupeň pokory spočívá v tom,
že je mnich poslušný i v těžkých a protivných věcech,
ba tiše obejme svědomím trpělivost
i v jakémkoliv nezaslouženém bezpráví.
Všecko snáší, aniž ochabne nebo uteče, podle slov Písma:
Kdo vytrvá až do konce, bude spasen.

A také: *At' se vzmuží tvé srdce, doufej v Hospodina!*

Na důkaz toho,

že věřící má pro Boha snášet všechno, i protivenství,
říká Písmo ústy trpících:

*Stále jsme pro tebe vydáváni na smrt,
jsme pokládáni za ovce určené na porážku.*

Jisti si Boží odměnou však trpící radostně dodávají:

Ale v tom ve všem vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval.

Na jiném místě Písmo také říká:

*Zkoušel jsi nás, Bože, třibil jsi nás ohněm, jako se tříbí stříbro.
Zavedl jsi nás do léčky, těžké břímě jsi vložil na naše bedra.*

A aby ukázalo, že musíme být pod představenými,
pokračuje Písmo:

Postavils lidi nad naše hlavy.

Ale bratří i v protivenství a bezpráví trpělivě plní příkaz Páně,
a když je někdo udeří do tváře, nastaví mu i druhou,
bere-li jim někdo šaty, nechají mu i plášť,
přinuceni doprovázet jednu míli, jdou dvě,
s apoštolem Pavlem snášejí falešné bratry

a dobrořečí těm, kdo jim zlořečí.

Pátý stupeň pokory spočívá v tom,

že mnich netají před svým opatem žádné zlé myšlenky,

které se mu objevují v srdci,

ani co vskrytu vykonal špatného,

ale pokorně mu z toho vyzná.

Vybízí nás k tomu Písmo:

Hospodinu svěř svůj osud, v něho důvěřuj.

A také říká:

Vyznávejte se Hospodinu, neboť je dobrý,

neboť jeho milosrdenství je věčné.

A rovněž prorok:

Vyznal jsem se ti ze svého hříchu,

svou nepravost jsme nezatajil.

Řekl jsem: Vyznávám se Hospodinu ze své nepravosti.

A tys mi odpustil bezbožnost mého srdce.

Šestý stupeň pokory spočívá v tom,

že se mnich spokojuje se vším nízkým a podřadným

pro vše, co se mu ukládá,

se považuje za nehodného

a s prorokem si říká:

Byl jsem nerozumný a nechápal jsem,

byl jsem před tebou podobný němé tváři,

chci však být stále u tebe.

Sedmý stupeň pokory spočívá v tom,
že se mnich nejen ústy prohlašuje
za posledního a nejubožejšího ze všech,
ale je o tom přesvědčen i v hloubi svého srdce.

Pokořuje se a s prorokem říká:

Já však jsem červ, a ne člověk,

na pohanu lidem, na potupu chátře.

Byl jsem povýšen, ale pak ponížen a zahanben.

A také: Dobře mi, že jsem byl pokořen,

abych se naučil tvým předpisům.

Osmý stupeň pokory spočívá v tom,
že mnich nedělá nic jiného,
než k čemu ho pobízí společná Řehole kláštera
a příklady Otců.

Devátý stupeň pokory spočívá v tom,
že mnich brání svému jazyku v řečnění, zachovává mlčenlivost
a nemluví, pokud není tázán,
jak ukazuje Písmo: *Velké žvanění se neobjede bez hříchu*
a mluvka neobstojí na zemi.

Desátý stupeň pokory spočívá v tom,
že mnich není náchylný a připravený k smíchu, neboť je psáno:
Blázen se při smíchu hlasitě chechtá.

Jedenáctý stupeň pokory spočívá v tom,
že když mnich mluví,
dělá to klidně, beze smíchu a s pokornou vážností,
nemluví mnoho, ale rozumně,
a nezvedá při tom hlas,
jak je spáno: Moudrý se popuzená podle mála slov.

Dvanáctý stupeň pokory spočívá v tom,
že mnich ukazuje svou pokoru těm, kdo ho vidí,
nejen srdcem, ale i držením těla.
Při bohoslužbách, v oratoři, v klášteře,
za na zahradě, na cestě, na poli
a všude jinde, kde sedí, kudy chodí nebo kde stojí,
má totiž vždycky hlavu skloněnou a oči sklopené:
je si v každém okamžiku vědom svých hříchů
a představuje si, že už stojí na hrozném soudu.
V duchu si stále opakuje,
co řekl se zrakem sklopeným k zemi celník v evangeliu:
Pane, já hříšník nejsem hoden
pozdvihnout své oči k nebi.
A také s prorokem:
Jsem úplně shrbený a zkrúšený.

Když tedy mnich vystoupí po všech těchto stupních pokory,
záhy dospěje k té lásce k Bohu,
která svou dokonalostí vyhání strach.

Všechno, co dřív dodržoval ne beze strachu,
začne proto plnit bez jakékoliv námahy,
takřka přirozeně, z návyku,
ne už z hrůzy před peklem, ale z lásky ke Kristu,
z dobrého návyku a ze záliby v ctnostech.
Tak se na svém služebníku,
který je už čistý od svých špatností a hříchů,
milostivě projeví Duchem Svatým Pán.

1.neděle postní

Časná sláva je věčné pokušení člověka. Stejně jako Židé Ježíšovy doby stále očekáváme nějakou událost, která potvrdí úspěch našeho vnitřního života, pořádný úlovek v podobě plně prožité Boží přítomnosti, která by nám poskytla plné uspokojení: dobrý pocit, že se nám to konečně podařilo, že jsme zvítězili. O kolik je pro nás důležitější iluze slávy než pravda o vlastní ubohosti! Kouzlo slávy! Satan velmi dobře věděl, co bude pokušením i pro samotného Ježíše, když mu ukázal „všecka království světa i jejich slávu“ (*...sláva farnosti, sláva diecéze, sláva faráře*) Všecka království... včetně království ducha a srdce. Kdo by ve větší či menší míře nepodlehł jejich svodům? Ono tiché vlastnění uskutečněných projektů, lidský úspěch, který bychom si rádi zachovali i na ústupu z výsluní, i na kříži. Pojd'te se na mě podívat, jak tu visím na svém kříži. Slávou křesťana je jeho Pán. Křesťan se sám sebe zřiká pro zcela jinou slávu. Jak rád bych ve své modlitbě uspěl. Jak rád bych se při ní těšil z oblažující Boží přítomnosti, pociťoval Boží lásku a vyšel z modlitby osvícený, zapálený. Jak rád bych vytýčil jednotlivé etapy své cesty k slavnému dobytí Boha, vyznačil opěrné body svého pravidelného a jistého výstupu. Chtěl bych mít Boha ku pomoci, až mi začne chybět svět. Často jako by se jednalo téměř o *ultimátum*: Pane, právě jsem za tebou přišel v modlitbě, a ty tu nejsi, abys mě uvítal? Má modlitba! Jakou cenu přikládám slůvku „má“? Jistě větší než samotné modlitbě. Chtěl bych se v tomto oboru stát mistrem, s Pánem stále na dosah, k mým službám. Můj rozhovor s ním by spočíval v jeho stálém ujišťování, že je se mnou spokojen, ostatně jako já sám se sebou.

Pán mi však velmi rychle ukáže marnost těchto věcí, a tak se mi zalíbí chudoba. Zalíbí se mi natolik, že se nyní stane mou chudobou, přimknu se k ní, budu se jí držet, budu o ní mluvit, budu s ní mávat jako s nějakým čestným praporem. Jaký jemný rozpor – stanu se majitelem své chudoby! Bude třeba vyčkat hodiny skutečné chudoby duše. Hodiny ničeho. Bůh nás příliš miluje, než aby nám tuto hodinu, pokud předem přijmeme její úzkost, nedal zakusit. „Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna...“ (*Jan 17,1*). Na duši se snáší Ježíšova chudoba, usazuje ji doprostřed pouště. Jako když svět zahálí noc a smísí všechny tvary do jediné a nejasné hmoty. Samota. Chybí mi Bůh, chybí mi všechno. Hroutím se.

Svatá Terezie z Lisieux tyto věci velmi dobře chápala: „Myslela jsem, že jsem se narodila pro slávu...“. Všichni jsme zrozeni pro slávu chudoby. Ježíš však vnikne do chudé duše skrze její naprostou a ryzí bídu, „aby se žádný smrtelník nemohl před Bohem vynášet“. Slávou chudého je pravda o jeho chudobě. Chudoba, která je vidět, která je pokořující. Sláva chudoby je beze slávy. Začal půst, buďme modlitbě věrní, i kdyby to byla jen čtvrt hodinka denně. Možná si budeme připadat jako pařez, který uprostřed pouště marně čeká na známky života, nebo jako osamělá hvězda, blikající v neproniknutelné vesmírné temnotě. Možná se jako dým připlíží ďábel, aby zkoušel naši trpělivost, nebo to bude naše roztěkanost, otravnější než mouchy – na tom nesejde. Bůh to vše vidí. Udělejte, co můžete, a pak zůstaňte v pokoji. Milujte tuto chudobu, protože jí je zaslíbeno nebeské království. **Jak je tato modlitba chudých duší krásná!**